

KIDE

Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti 2 • 2015

TEEMA
Aikaa työlle

KIDE

Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti 2 • 2015

www.ulapland.fi/kide

Kide on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti. Seuraava Kide ilmestyy syyskuussa 2015.

Päätoimittaja OLLI TIURANIEMI

Tiedetoimittaja MARJO LAUKKANEN

Toimittaja PERTTU SARALAMPI

Art Director IRMA VARRIO

Valokuvaaja ANNA-LEENA MUOTKA

Ilmoitusvaraukset TARJA HELALA

Osoitteenmuutokset: tiedotus@ulapland.fi

Päätoimittaja puh. 0400 695 418

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ulapland.fi

Painos 4500 kpl, painopaikka Erweko Oy, Rovaniemi 2015. ISSN 0787-0965.

Lehti ottaa sitoumuksetta vastaan aineistoja, mutta pidättää oikeuden muokata niitä.

Mediakortti: www.ulapland.fi/kide. Julkaisija:

Lapin yliopisto/Viestintä, PL 122, 96101 Rovaniemi.

tekijä

ANNA-LEENA MUOTKA

Lotta Viikari

Kansainvälisen oikeuden professori
Ilmailu- ja avaruus oikeuden
instituutin johtaja
Oikeustieteiden tiedekunta,
Lapin yliopisto

Lotta Viikari on yksi Hiutaleita-palstan kirjoittajista.

”Kolumnit poikkeavat huomattavasti työssäni yleensä tuottamistani teksteistä. Muu sujuu tarvittaessa rutiinillakin, mutta kolumni edellyttää aina inspiraatiota ja toisenlaisten kielellisten lihasten aktiivointia.

Julkaisen pääosin englanniksi ja teemoista, joita harvempi yliopistossamme edes tuntee. On mukavaa, että kolumnistina saan lukijoita lähiympäristöstäkin. Pidän myös siitä, että kolumnissa voi käsitellä näennäisen kepeällä otteella silti merkittäviä asioita.

Tällä erää halusin kiinnittää huomiota siihen, että monimuotoisuus on yliopistossakin rikkaus, ei rasite. Samoin siihen, että jokaisen puhurin mukaan kääntäily sopii lähinnä tuuliviirille.”

TEKIJÄ-palstalla esitellään lehden tekijöitä.

POHJOISEN PUOLESTA

- 4 Jälkiä **MARKKU HEIKKILÄ**
Sámegillii **SAARA TERVANIEMI**
5 Mie
6 Aura
Luovat
7 Arktis
Kolumni **ROSA LIKSOM**
8 Kiehinien **OLLI TIURANIEMI**
Arviot

TUOKIO

- 26 Tuokio arktisessa **ILONA METTIÄINEN**

OPISKELUA

- 28 Sarjakuva **AINO MÄNTYVAARA**
Blogi **ENNI LAAKSONEN**
30 Opiskelu-uutiset
31 Alumni

KITEYTYKSET

- 32 Arktinen **Kahdeksas kerta toden sanoi**
34 Taide **Flow-tila on maalauksen onnistumisen ehto – vieraileva taiteilija Janne Räisänen**
38 Tutkimus **Media ja unohdettujen konfliktien uhrin**

HIPUT

- 42 Kotisivu
43 Eskon puumerkki **ANNELI POHJOLA**
44 Julkaisuja
46 Väitökset
47 Lyhyet
54 Hiutaleita **LOTTA VIKARI**

TEEMA Aikaa työlle

Mihin kaikkeen työaikasi kuluu? Läikkykö työ vapaa-ajalle, vaikka et haluaisi, vai onko työ intohimo, jonka ajankäyttöä on turha lokeroida? On aika puhua työajasta.

9 Pääkirjoitus **VILLE PIETILÄINEN** Tehokkuus ja työn mielekkyys • 10 Työt työajalla vai elämäntyönä • 17 Kolumni **PETRI KOIKKALAINEN** Myönteinen ongelma • 18 Reilusti etänä
• 20 Ihmisen hätä ei katso kelloa • 22 Erään työpäivän anatomia

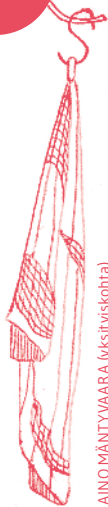
ANNA-LEENA MUOTKA

9

20

*Tuli tunne,
ettei kaikki
ole hyvin.*

AINO MÄNTYVAARA (yksityiskohta)

” Pitkät työpuhelut
käyn juttelemassa
saunassa.

10

ANNA-LEENA MUOTKA

Pohjoisen puolesta

Ajankohtaisia pohjoisia asioita, ilmiöitä ja ihmisiä.

ANNA-LEENA MUOTKA

jälkiä

Arktisen keskuksen tiedeviestinnän päällikön kynästä

MARKKU HEIKKILÄ

MEDIAKENTTÄ

Tuli pyyntö tehdä tapahtumasta tiedotetta ja järjestää lehdistötilaisuutta. Lapin Kansa ainakin voisi tulla, ja Pohjolan Sanomat, ja Kalevaakin Oulusta varmaan kiinnostaisi. Ja radio tietysti.

Ei tuon enempää tarvita siihen, että tulee nostalginen olo. Totta, oli tuollainen joskus mahdollista. Oli Lapin lehdet, oli Oulun lehdet, oli aluetoimituksia, ja mitä kaikkea vielä.

Nyt on jäljellä käytännössä vain Lapin Kansa ja Kaleva, ja niidenkin sisällöstä iso osa on samaa muualla tehtyä aineistoa. On kutsuttu lehtien selviytymistaktiikaksi sitä, että kuoleman pelossa on tehty itsemurhaa.

Toista sataa vuotta sitten lehtiä perustivat idealistit, jotka eivät piitanneet taloudesta. Nyt ympyrää suljetaan kulkemalla juuri toiseen suuntaan. Olisiko muu ollut mahdollista? Ei sellaisesta oikein löydy Suomesta esimerkkejä. Vaihtoehtoja on ollut vain tämä yksi – se, jota on perusteltu paikallisen aineiston turvaamisella. Mutta koska toimittajia ei enää juuri ole, eivätkä he mihinkään ehdi, mitä tässä turvataan?

Ehkä tekstiviestipalstoja. Niiden lukuarvo on suuri.

SÁMEGILLII

Dán spálttas čállet olbmot, geat beroštit sámedutkamušas, sámegeiلاس ja sámekultuvrras. Palstalla kirjoittavat saamentutkimuksesta, -kielestä ja -kulttuurista kiinnostuneet henkilöt.

FUOLLA SÁMIID DILIS?

Ovdalaš riikkabeaiválggaid jerroi YLE válgagalleriijas Lappi válgaguovllu evttohasain, man oaivilis sii leat ng. státuskeahtes sápmelaččaid dilis. Stuora bellodagaid evttohasaid dábáleamos vástádusas ledje fuolas das, ahte ii leat gávdon ovttaoavilvuohta das, gii lea sápmelaš. Seamma fuolastuvvan evttohasat eai sáhte doarjut ILO 169 -soahpamuša ratifiserema, ovdalgo dát ja buot earáge eahpečielggasvuođat ášši ektui leat čovdojuvvon.

Gažaldat lei gávvilat hápmejuvvon, dasgo das garve ollásit ságastallama sámekultuvrra ja -geiلاس dilis, ja riikkabeivviid ja Sámedikki vejolašvuođain bargat buoridan dihte sápmelaččaid dili. Riikkaidgaskasaš soahpamušaide lea hárvve dárbu dilis, mas buot lea čielggaduvvon ja buohkat leat ovttaoavilis. Jos báhcit vuordit dakkár dili ILO 169:ge oasil, de dáidá Suopma gearggus ratifiseret soahpamuša easka dalle, go dasa ii leat šat makkárgge dárbu; dilis, mas sámegeiلاس ja kultuvrra gáhtten ii leat šat áigejuvdon.

HUOLTA SAAMELAISTEN TILANTEESTA?

Eduskuntavaalien alla Ylen vaaligalleriassa Lapin vaalipiirin ehdokkailta kysyttiin, mitä mieltä he ovat ns. statuksettomien saamelaiden tilanteesta. Suurten puolueiden ehdokkaiden tyyppilisimmässä vastauksessa esitettiin huoli siitä, ettei ole löytynyt yhteisymmärrystä siitä, kuka on saamelainen. Samat huolestuneet ehdokkaat eivät voi kannattaa ILO 169 -sopimuksen ratifiointia, ennen kuin tämä ja kaikki muut epäselvyydet asian osalta on ratkaistu.

Kysymys oli ovelasti rakennettu, koska sillä sivuutettiin kokonaan keskustelu saamelaiskulttuurin ja kielten tilanteesta, sekä eduskunnan että Saamelaiskäräjien mahdollisuuksista työskennellä saamelaiden aseman parantamiseksi. Kansainvälisille sopimuksille on harvoin tarvetta tilanteessa, jossa kaikki on selvitetty, ja kaikki ovat sovussa asioista samaa mieltä. Jos jäämme odottamaan tällaista tilannetta ILO 169:n osalta, Suomi on valmis ratifioimaan sen ehkä vasta sitten, kun sille ei ole enää mitään tarvetta; tilanteessa, jossa saamen kielten ja kulttuurin vaaliminen ei ole enää ajankohtaista.

SAARA TERVANIEMI

YTM, dutki, politiikkadiehtagat ja sámedutkamuš YTM, tutkija, politiikkatieteet ja saamentutkimus

A portrait of John Clarke, a middle-aged man with grey hair and glasses, wearing a dark suit jacket over a blue shirt. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. His right arm is raised, and he is wearing a watch on his left wrist. The background is a plain, light-colored wall.

mie

JOHN CLARKE

TAPIO NYKÄNEN

Hyvinvoinnin puolesta, uusliberalismia vastaan

Suhtautukaa aina epäluuloisesti niihin, jotka puhuvat teille englantia. Todennäköisesti he yrittävät myydä teille jotain, naurattaa yleisöä leppoisasti hymyilevä ja kevyesti harmaantunut brittiprofessori.

Brittiläisen Open Universityn emeritusprofessori John Clarke luennoi maaliskuun alussa Lapin yliopistolla austerityypoliitikasta. Austerity voidaan suomentaa säästäväisyydeksi, koruttomuudeksi, karuudeksi, puutteeksi tai niukkuudeksi. Sanalla viitataan politiikkaan, jossa hallitus vähentää julkisia menoja taloudellisten kriisien aikana.

Clarke mukaan niukkuudesta ja supistamisen tarpeesta on tullut Euroopassa niin itsestään selviä totuuksia, että säästäväisyyslinjaa on vaikea vastustaa uskottavasti. Kurjistuminen on kuin luonnonlaki, jolle emme voi mitään.

Uusliberalismin järkkymättömänä kriittikkona tunnettu Clarke sanoo, että säästäväisyyden tarve on poliittista todellisuutta, joka voitaisiin muotoilla myös toisin. Alkajaisiksi hän kehottaa tutkimaan, kenen etuja supistamispolitiikka on palvellut.

– Kreikan julkisen talouden kurjistaminen ei ole pelastanut kreikkalaisia. Sen sijaan rahoitus, jota Kreikalle on annettu, pelasti eurooppalaisia suurpankkeja.

– Opimme Ronald Reaganilta, että ongelmia ei voi ratkais-

ta heittämällä niihin rahaa. Nyt saamme kuulla, että ongelmia voikin ratkaista syyttämällä niihin rahaa, mutta ilmeisesti vain silloin, kun ongelmissa ovat pankit ja suuryritykset, Clarke karrikoi.

Clarke mukaan kansalaisuus on uusliberalismissa sidottu ihmisen omaan kykeneväisyyteen. Vastuu pärjäämisestä on yksilöllä. Samaan aikaan poliittiset tai hallinnolliset johtajat sekä talouselämä eivät kuitenkaan näytä olevan vastuussa mistään.

– Kaikkien pitäisi nykyisin olla vastuullisia – paitsi hallitusten, jotka sanovat, etteivät ne voi vaikuttaa tapahtumiin, eivätkä voi siten järjestää asioita niin kuin olemme tottuneet, sekä kapitalistien. Yritykset voivat yksinkertaisesti nousta ja lähteä ilman seurauksia, kun taas ihmiset ovat sidottuina koiteihinsa ja paikkoihinsa.

– En ole oikeastaan varma, haluanko puolustaa sitä, mitä sanotaan hyvinvointivaltioksi. Olen aina ajatellut, että hyvinvointivaltio on monimutkainen, ristiriitainen ja sotkuinen kokonaisuus, siis jopa ennen uusliberalismin nousua. Mutta haluan puolustaa yhteistä hyvinvointia, epätasa-arvon kaventamista ja jaettua, kansainvälistä solidaarisuutta talouden, ympäristön ja oikeudenmukaisuuden saroilla.

TAPIO NYKÄNEN

aura

kyntää yliopiston ajankohtaisia tutkimusaiheita

JOUTAVATKO PUHELIMET JA LÄPPÄRIT ROMUKOPPAAN?

Suomalaiset yliopistot ja tutkimuslaitokset ovat aloittaneet laajan yhteistyön laitevapaan toimintaympäristön tutkimuksessa. Hankkeessa tutkitaan tulevaisuutta, jossa käyttäjä voi toimia luotettavasti ilman älypuhelimia tai läppäreitä. Tutkimushankkeen taustalla on teknologian siirtyminen ympäristöömme, kun nykyteknologia mahdollistaa sensorien ja päätelaitteiden sijoittamisen esimerkiksi pöytiin, seiniin ja ikkunoihin.

Tekesin ja tutkimuslaitosten rahoittama *The Naked Approach* -tutkimushan-

ke on laaja strateginen tutkimusavaus, jonka tarkoituksena on pureutua sensorivallankumouksen ytimeen. Tutkimus perustuu ajatukselle, jonka mukaan siirtyminen erillisistä laitteista meitä ympäröivään teknologiaan on laaja yhteiskunnallinen taitekohta, joka on aivan nurkan takana. Tutkijat arvioivat, että muutoksella on suuri merkitys myös elinkeinoelämän ja tietoyhteiskunnan uusiutumislle.

Hankkeen tutkimuskohteita ovat muiden muassa printattavat aurinkopaneelit, energiaa ympäristöstä keräävät sen-

sorit ja halvat seiniin kiinnitettävät *stick-it-on* -laitteet. Yhdistämällä teknologisia innovaatioita ja muotoiluosaamista tavoitellaan globaalia edelläkävijäasemaa ja miljardiluokan liiketoimintaa digitaalisten vuorovaikutusratkaisujen alueella, visioi hankkeessa käyttäjäkeskeistä suunnittelua ja muotoilua johtava professori Jonna Häkkinä.

Tutkimuskonsortioon kuuluvat VTT, Tampereen Teknillinen yliopisto, Lapin yliopisto, Oulun yliopisto, Aalto-yliopisto sekä ajatushautomo Demos Helsinki.

OLLI TIURANIEMI

luovat

Taiteellista toimintaa Lapin yliopistossa

Heikki Herranen ja voittoa tuotekonsepti.

HEIKKI HERRANEN VOITTI DESIGNKILPAILUN

BRP:n ja suomalaisen muotoilun edustajat valitsivat Heikki Herrasen, 22-vuotiaan Lapin yliopiston teollisen muotoilun 3. vuosikurssin opiskelijan, BRP:n 2015 Designkilpailun voittajaksi.

Toista kertaa järjestetty kilpailu haastoi opiskelijat pohtimaan moottorikelkkoja uudesta näkökulmasta. Opiskelijat saivat tehtäväkseen suunnitella täysin uuden talviurheilukokemuksen edullisella hinnalla.

Kilpailutehtävään sisältyi tutkimusosuus, jonka tavoitteena oli tuottaa perusteltu lähtökohta suunnittelutyölle, jonka pohjalta jokainen opiskelija kehitti oman tuotekonseptin. Keskeisessä asemassa kilpailuehdotuksessa olivat 3D-tulostuksen avulla tehdyt pienoismallit.

Tuomariston mielestä kilpailun taso oli korkea. Palkinnoksi voitostaan Herranen saa neljän kuukauden palkallisen harjoittelun BRP:n design- ja innovaatiokeskuksessa Valcourtissa Kanadassa. Harjoittelu tapahtuu kesän 2015 aikana. Herranen kirjoittaa harjoittelun ajan kokemuksistaan blogia yliopiston sivulle. Lisätietoja BRP:stä: www.brpscandinavia.com

PERTTI AULA, yliopisto-opettaja, Lapin yliopisto
TAINA DE RYCKE, HR-koordinaattori, BRP

MAISEMASSA
ON VIRHE

Olipa kerran suomalainen, norjalainen ja venäläinen. Asuimme eri maissa, mutta meitä yhdisti yksi asia: olimme kotoisin etelästä vaikka asuimme pohjoisessa.

Venäläinen oli kotoisin Ukrainasta, jonka hän joutui jättämään jo lapsena. Hän muisteli synnyinkotinsa omenapuutarhaa ja ympärillä kukoistavaa vehreyttä. Lapsen mielestä karussa pohjoisessa maisemassa kaikki oli väärin.

Tunnistin vihreyden kaipuun. Tai oikeastaan tunnistin sen yhden ainoan kuu-kauden, jolloin pohjoisessa maisemassa on virhe. Toukokuu. Kun kevään heleän vihreyden tilalla on lähinnä ruskean eri sävyjä.

Venäläinen ja norjalainen työkyttelivät. Kielistä ja kulttuureista viis – jaoimme saman tunteen. Norjalaisen silmissä pilkahti nauru: Mutta toukokuuhan on paras lomakuukausi. Hyvä aika olla jossakin muualla kuin täällä.

MARJO LAUKKANEN

rosa

PEKKA MUSTONEN

ENNAKKOLUULO
– KUOLEMANSYNNEISTÄ SUURIN

Läntisessä maailmassa Venäjä-keskustelu käy kuumana, mikä on hyvä asia. Harmillista on se, että monet venäjäasiantuntijat ovat sellaisia henkilöitä, jotka eivät osaa kieltä, eivät ole käyneet Venäjällä eivätkä tunne Venäjää omakohtaisesti, mikä tarkoittaa samalla sitä, että heidän sekä kulttuurihistorian että yleensä historian tuntemus maistuu paperilta.

Länessä on päätetty, että Venäjä on pahapoika. USA ja Nato taas ovat hyviä poikia. Kuka päättää hyvästä ja pahasta? Onko ryssä automaattisesti niin vastenmielinen, että menemme kenen tahansa puolelle miettimättä sen vikoja. Riittääkö ryssäviha yhdistäväksi tekijäksi? Venäjää pelätään, sitä väheksytään ja ennen kaikkea monet meistä suomalaisistakin tuntuvat nauttivan jokaisesta Venäjän takaiskusta, tappiosta ja yleisestä suhmuroinnista.

Meitä ei näytä haittaavan, vaikka Venäjään kohdistamamme talouspakotteet sattuvat meidän omaan nilkkaan ja vetävät Suomea yhä syvempään lamaan. Tämä vielä aikana, jolloin taloudellinen kannattavuus on kaiken mitta. Miksi suhteemme Venäjään on vieläkin niin täynnä tunnetta, ettei järki mahdu mukaan? Maailman globalisoitumisesta huolimatta meillä on ja pysyy 1300 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa.

Venäjältä katsoen Naton silmukka lupauksista huolimatta vain kiristyy. USA pyrkii maailmanvaltaan, jossa koko maailman talous palvelee heitä. Venäjä oli joskus suurvalta, jota se ei ole enää paitsi pinta-alaltaan ja ydinase arsenaaliltaan. Ajatus Venäjästä tasavertaisena kumppanina rymyten lamasta nousseen USA:n kanssa näyttää lännestä käsin naurettavalta ajatukselta, vaikka molemmissa valtioissa vallitsee kapitalistinen talousjärjestelmä.

Kommunistien hallitsema ja maailman nopeimmin kasvavan talouden Kiina näyttättyy houkuttelevalta kumppanilta USA:n suunnalta. Kyse ei näytä olevan länsimaaisista arvoista, joista me niin mielellämme puhumme vaan taloudesta. USA:n ja Kiinan ihmisoikeudet eivät kiinnosta meitä eurooppalaisia sen sijaan Venäjän ihmisoikeudet kiinnostavat.

USA:lla on myös tapana tehdä likaista politiikkaa välikäsien kautta, mutta me eurooppalaiset katsomme ohi. Me emme kritisoi USA:ta myöskään siitä, että se on liberaalikapitalismillaan finanssikeinotteluineen saanut ensin sekä Euroopan että osaltaan myös Venäjän talouden sekasortoon ja sitten kammennut meidän kustannuksella itsensä lamasta taloudelliseen kasvuun.

Miksi lännen suhtautuminen Venäjään on edelleen täynnä ennakkoluuloja? Tämä oli ymmärrettävää neuvostoaikana, mutta miten 25 vuotta Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen tilanne on edelleen sama? Me kauhistelemme vanhan Venäjän paluuta ja Krimin valtausta, mutta emme kauhistele amerikkalaisia, jotka lähettävät aseita ja sotilaita jokaiseen kriisipesäkkeeseen maailmassa?

Palstalla vuorottelevat kolumnisteina kirjailija Rosa Liksom ja valokuvataiteilija Jaakko Heikkilä.

ROSA LIKSOM

kiehinen

Päätoimittaja veistellee peräpohojolan murthela sytykkeitä akateemisele keskustelule.

Niinhän siinä kävi, että minutki höynäytethin laukkomhan, ko aukasin turpavärkin vääräsä kohen. Heti soitti yks toimittaja ja sano, että siittä minä jokivarren mies lehesä luppa, on piettävä kiini. Sen jälähkin mie olenki tormannu jo viistoista vuotta maratoneja eri kantila maapalloa. Mutta häätyy kyllä heti sanoa, että ei tuo riistaa se koira, joka väkisten methän viihän, elikkä itelä on halut nylykyttämishen ollu.

Alusa mie laukon yksinäisenä sutena kynsimyötäsensä ja jos minkälaisela nahkapouvala pitkin mettiä. Henkitorheisa ja silimät suittirenkhaina pyrin alusa siihen, että joka kisasa pittää parantaa ennätystä vaikka verenmaku suusa. Välisä meinas nakata ajanpuuthen, mutta sitte aattelin, että ei täsä elämäsä voi niin hopinhoppua olla, että reenaaminen ei mahu annakhan.

Seittemän vuojen jälähkin tohti tulla tenkkapoo. Honkautumisen myötä heivasin elämän hilipasemisesta tuli pershen alla. Lenkkiporukan myötä jäi jäneksen selekä, ko hoksini, että raatikhat naiset kilisevät koko ajan juustesaki, joten vauhti pittää tällätä tarinan mukhan.

Kantapäitten kautta opin, että pitkäsä juoksusa ei saa olla törsti eikä pröystäilä liikaa. Matkaa on tehtävä nöyrälä mielelä. Tärkiiää on lopulta vain se, mikä on jonka matkan aikana. Vuojela, päivälä tai tunteroisela sinne sun tänne, ei ole mithän väliä kokonaisuuden vinkkelistä.

Sama se on ollu meininki arpeetisaki. Aikohnan mieki haalasin päätä töihin ja kävelin melekosta haipakkaa etukenosa, kunnes mulle valakeni, että kroppa on pään kivijalaka. Nykyhän pää tekkee, jos tekkee, päivät töitä ja illala mie palakitten ja hellin kroppaa, ko se on jaksanu istua päivän hilijaa pään alla. Usiana iltana viikosa keho saa tanssata ja pää tassaintua.

Nythän son liikunta tullu työpaikoilekki ja ahterit on nostettu reilusti ylös tooleista. Ahväärit suorasthan kilipailevat tarijoamisthan liikuntapalave-luista. Ohi ovat net ajat ko kuntoa hoijethin Aslak- ja Tyky-kursseila keppijumppaamala korpihoteleisa. Tilale ovat tulhet sirmakat Aura-kurssit. Näilä puhheila tuppi vain rapishen ja kirmaskaa lenkile.

OLLI TIURANIEMI

arviot

kirja

ITSEIRONINEN JULKAISU SAAMELAISUUDESTA

Kirste Aikio, Esa Salminen ja Suvi West:

MÄRÄT SÄPIKKÄÄT – SÁPMI UNDER- GROUND – SAAMELAISTEN KÄYTTÖOPAS

Johnny Kniga 2013

Kuka saa käyttää saamelaispukua? Kenellä on ko-meimmat riskut? Miten hurmataan Saamenmaan cowboy, ja kuinka tulee käyttäytyä viikon kestävil-lä festareilla?

Märät säpikkäät johdattaa lukijan värikkäällä, itse-ironisella ja hausalla tavalla kohti saamelaiskulttuurin ydintä. Kirja tarjoaa parhaiden pororeseptien, runsaan kuvituksen ja flirttisanaston lisäksi tuhdin annoksen tietoa saamelaisten kulttuurista, historiasta ja ajankohtaisesta politiikasta. Suvin ja Kirsten päiväkirjaotteista voi lukea välähdyksiä naisten omista kokemuksista. Pissishahmojen, kepeyden ja viihdyttävyyden taustalla on runsain mitoin oival-tavia pohdintoja ja tiukkaa asiaa.

PÄLVI RANTALA

näytely

SURUA JA SYVÄMIETTEISYYTTÄ

Makus Copper:

KURSK JA MELANKOLIA

Kulttuurikeskus Korundi 7.3.–18.10.2015

Markus Copperin kansainvälisesti tunnetuimman teoksen *Kursk* taustalla on venäläisen ydinsukel-lusveneen kohtalo. Kursk upposi Barentsinmerellä merisotavoimien harjoituksissa elokuussa vuon-na 2000.

Alus vei meren syvyysiin koko miehistön. Miehistö oli jo menehtynyt hapenpuutteeseen, kun norjalaiset sukeltajat pääsivät aluksen luo. Markus Copperin teoksessa merisotilaiden kohtalo ilmaistaan koskettavasti ja tunteita herättävästi.

Näyttelyn toisessa osassa eli *Melankolia*-salissa on esillä maalauksia, installaatioita ja veistos. Melankolia on hyvä rauhoittumispaikka. Renessanssista alkaen melankolia on tarkoittanut surumielisyyden ohella mietiskelevää syvämietteisyyttä.

TUIJA HAUTALA-HIRVIOJA

PÄÄKIRJOITUS VILLE PIETILÄINEN

Johtamisen psykologian yliopistonlehtori,
yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

Tehokkuus ja työn mielekkäisyys

” Tarvitsemme
toistemme tukea.

ANNA-LEENA MUOTKA

On keväinen arkipäivä tiedekunnan käytävällä. Ihmisiä ei näy paljon, mutta ne joita näkyy, vaikuttavat kiireisiltä. Opiskelijoiden tuottamaa materiaalia on kuulemma paljon luettavana. Hallinnollisia töitä on kertynyt entistä enemmän samalla, kun pitäisi pystyä julkaisemaan jotakin tasokasta. Rahoituksen hankinnasta nyt puhumattakaan.

Pysähdyn keskustelutuokioon kollegan työhuoneen ovella. Hän vaikuttaa rauhalliselta, vaikka lukukausisesonki puskee päälle ja muut häääävät. Kollega tietää, että kevät on kiireistä aikaa, mutta on oppinut suhtautumaan ulkoisiin aikapaineisiin tyynesti. Sanomistakin tästä on tullut, mutta kaikki on kääntynyt parhain päin, kun hän on tehnyt asioita rauhallisesti omassa tahdissaan.

Samankaltaiset aikavaatimukset näyttävät vaikuttavan meihin eri tavoin. Johtuuko tämä siitä, että toiset meistä osaavat käyttää työaikansa paremmin kuin toiset? Näin voi olla, mikäli uskomme Elinkeinoelämän keskusliiton työaikakatsausta, jonka mukaan käytämme työajastamme keskimäärin noin neljänneksen muuhun kuin varsinaiseen työn tekoon. Työn laadullisia tekijöitä ilmentävän PAFF-luokituksen mukaan myös varsinaisesta työajastamme keskimäärin noin kuusi prosenttia kuluu hukkatyöhön, turhaan työhön ja virheisiin eli niin sanottuun sähläämiseen.

Koska aika on rahaa, ei ole ihme, että kaikkea muuta kuin tuotavaa työaikaa on pyritty työyhteisöissä karsimaan. Samalla ajanhallinta on muodostunut keskeiseksi tutkimuksen ja konsultoinnin alueeksi. Alan kirjallisuus opastaa meitä monin tavoin erottamaan työstämme tärkeät ja kiireelliset asiat. Meitä myös neuvotaan, kuinka voimme hioa päätöksentekokykyämme jäsentyneemmäksi ja tehostaa mielikuvaharjoittelun avulla työsuorituksiamme. Voimme myös jakaa työtehtävämme mahdollisimman pieniin toteutettaviin yksiköihin ja välttää näin aivojen ylikuormittumista. Tai voimme aloittaa työaikamme tehostamisen karsimalla kaikki ylimääräiset häiriötekijät pois.

Mutta tuottaako työn tehostaminen tulosta, jos emme koe työtämme merkitykselliseksi. Ei, mikäli uskomme työhyvinvointitutkimuksen valtavirtaa. Se esittää, että jos todella koemme työmme merkitykselliseksi ja mielekkääksi, pystymme raivaamaan esteet tieltämme ja käyttämään työaikamme tehokkaasti.

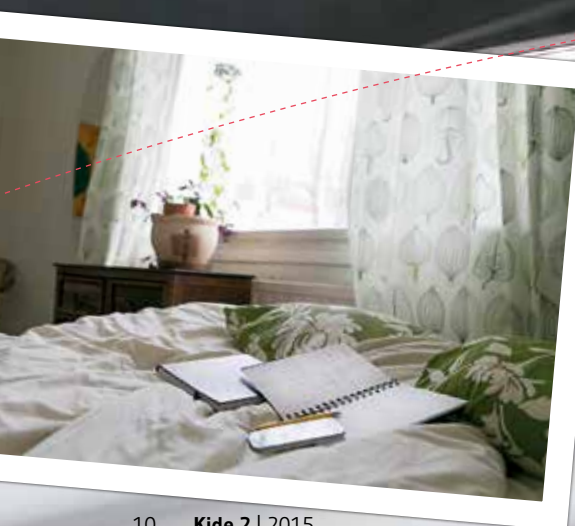
Katsahdus uudelleen tiedekunnan käytävällä näkyviin ihmisiin vakuuttaa minut työn merkityksellisyydestä. Teemme työtämme kutsumuksesta tieteeseen, opetukseen ja akateemiseen maailmaan. Tästä huolimatta työhön liittyvät kokemuksemme voivat vaihdella eri tilanteissa. Tarvitsemme toistemme tukea silloin, kun työ ei tunnu merkitykselliseltä tai aika ei riitä sen tekemiseen.

TEKSTI MARJO LAUKKANEN

KUVAT ANNA-LEENA MUOTKA

Työt

8:00

12:00

työajalla vai elämäntyönä

Jos työ on tekijälleen intohimo, hän ei välttämättä laske siihen käytettyjä tunteja. Silti jokainen meistä tarvitsee tasapainon työhön sitoutumisen ja siitä irrottautumisen välille.

16:00

20:00

"Sähköpostia tulee luettua monta kertaa päivässä, eikä sitä ehdi siivota juuri koskaan. Illat ja viikonloput on luontevaa käyttää 'rästien hoitamiseen', oman vapaa-ajan kustannuksella. Vai onko työ myös harrastus? Vasta illalla kykenen keskittymään paremmin – yöunien kustannuksella. Joskus tuntuu, etten ole saanut tänään mitään aikaiseksi, koska olen sohinut niin moneen suuntaan. Saman päivän aikana hoidettavat työtehtävät eivät liity toisiinsa ja nopeaa reagointia vaativat tehtävät pirstaloivat päivää. Tällöin on vaikea keskittyä isompiin kokonaisuuksiin, kuten opiskelijan kandidaatiksi tai 30 esseeseen, jotka odottavat lukijaansa. Tutkimuksesta puhumattakaan."

Työaika on aihe, joka koskettaa kaikkia työssä käyviä. Työpaikoilla on kuitenkin vaihtelevia käytäntöjä eikä omasta työajan käytöstä ole aina helppo puhua avoimesti. Syyt vaihtelevat. Joku ei kehtaa kertoa, kuinka paljon tekee ylitöitä, kun taas toista hävettää työajan kuluminen kaikkeen muuhun kuin siihen mihin pitäisi.

Ilmiö on tuttu Työterveyslaitoksen erikoistutkijalle Annina Ropposelle. Työaika määritellään työaikalais- ja työehtosopimuksissa. Työnantajan näkökulmasta työaika on palkanmaksun perusta, kun taas työntekijän kohdalla se vaikuttaa työntekoon ja vapaa-aikaan.

– Yliopiston työntekijät ovat ryhmä, jolle työajan käyttäminen palkanmaksun perustana on vaikeaa. Vaativassa työssä tasapainotellaan työtehtävien ja akateemisten pyrkimysten välillä, Annina Ropponen kuvailee.

Opetus- ja tutkimushenkilökunnalla on muun muassa opetusta, ohjattavia opiskelijoita ja hallinnollisia tehtäviä. Tieteellisessä meritoitumisessa tärkeintä on oma tutkimus ja julkaisut, jotka päivittäisessä työtulvassa jäävät helposti muiden tehtävien jalkoihin. Samalla akateeminen työ on monille intohimo ja elämäntapa, jota ei edes haluta rajata vain työajalle.

– Asiantuntijatyössä harva tekee työtään vain palkan tai työnantajan takia. Työtä tehdään sisältöjen takia, ja se koetaan tärkeäksi ja merkitykselliseksi.

Suomessa on selkeästi säädelty työaika, pitkät lomien ja hyvä määrä arkivapaita. Työn valuminen vapaa-ajalle ei välttämättä ole ongelma, jos työntekijä itse kokee sen mielekkääksi. Ropposen mukaan työajan käytöstä ei ole olemassa suosituksia, jotka sopisivat kaikille.

– Töiden rytmittäminen on hyvin yksilöllistä ja vaihtelee elämäntilanteen mukaan.

RIITTÄÄKÖ TYÖAIKA?

Kysyimme yliopiston henkilökuntaan kuuluvilta, miten he rytmittävät työ- ja vapaa-aikaansa. Julkaisemme kommentit nimettöminä.

"Yleensä ehdin tehdä työt työajalla mutta en aina kaikkea, mitä haluaisin. Työn luonne on sellainen. Välillä on paljon hommia ja välillä on hyvinkin hiljaista, esimerkiksi loma-aikoina. Pääsääntöisesti työtahti on sopiva, enkä tee töitä vapaa-ajalla."

"Vaikkeen asian käsittely voi vaatia ylimääräisiä tunteja työajan ulkopuolella, koska asia ei muuten etene tarpeeksi pitkälle ja riittävän tasokkaasti. Tällöin teen töitä yleensä kotona tietokoneella yöaikaan, kun perhe on saatu unille. En edes halua tehdä töitä aina työajan puitteissa vaan joustavasti oman jaksamisen ja vireystilan mukaan. Koen, että valinta on henkilökohtainen ja myös kiinni siitä, kuinka korkealle riman asettaa. Akateemisessa maailmassa riman korkeuden päättää yleensä työntekijä itse. Työaika käy siis välillä vähiin oman kunnianhimon (tai epävarmuuden) vuoksi."

"Olen pahimmillaan tullut töihin toisena pääsiäispäivänä ja aatonaattona. Viikonloput ja illat olivat itsestään selvästi työaikaa. Tentit, esseet, gradut ja muut kommentoin iltaisin ja viikonloppuisin. Lomilla menikin sitten pari viikkoa siihen, että opin nukkumaan. Vähitellen ruumis mieltä viisaampana alkoi kertoa työn ja levon väärästä suhteesta. Rytmä on hyvä käsite; rytmi vaihtelee ihmisestä toiseen ja eri elämäntilanteissa, mutta sitä tarvitaan elämän mielen ja voiman säilyttämiseksi."

"Pienen lapsen vanhempana en voi enkä halua työkennellä vapaa-ajalla. 'Virka-aika' riittää juuri välttämättömään eli esimerkiksi väitöskirjan kirjoittamiseen, mutta muu ammattiin liittyvä sääl pitäisi tehdä työajan ulkopuolella. Kuten apurahahakemukset, konferenssiehdotukset, abstraktit ja esitelmät... Etenkin jatkuva rahoituksen hakeminen vie aikaa muulta työltä."

"Työssäni on jaksoittain kiireisiä aikoja ja rauhallisempia hetkiä. Pysin tekemään työni työaikana, koska koen, että siitä ajastahan minulle maksetaan. En mielelläni tee töitä iltaisin tai viikonloppuisin. Joskus luen ja vastailen sähköposteihini tai etsin tietoa vapaa-ajallani, jotta työt eivät pääse kertymään. Vastaavasti tarvitsen vapaahetkiä kesällä työpäivää, jotta aivoni lepäävät ja saan uusia ideoita. Pidemmällä mittakaavalla työaikani on riittävä. Yritän koko ajan tietoisesti rytmittää työskentelyäni niin, että kiiresumia ei pääse syntymään minulle tai muille. Aina se ei ole kuitenkaan mahdollista."

"Tekemiäni työtuntien määrä ei vaikuta työni tuottavuuteen. Oikeastaan tarvitsen päivässä vain muutaman innovatiivisen ja tehokkaan tunnin. Käyn toimistolla joka arkipäivä, mutta artikkelin tai apurahahaun deadline lähestyessä teen pitkiä päiviä ja myös viikonlopputöitä. Akateemisen elämän vapauden takia työtä ja vapaa-aikaa on vaikea erottaa toisistaan. Yritän kuitenkin aina huomioida perheeni ja muun sosiaalisen elämäni. Jos teen töitä kotona, teen niitä muiden nukkessa. Pitkät työpuhelut käyn juttelemassa saunassa. En halua, että omat työpaineeni vaikuttavat perheeseeni."

"Haluaisin tehdä työt työajalla, mutta työn luonne vaatii joskus ilta- ja viikonlopputöitä. Toisaalta myös nautin vaihtelevista työajoista. Ennen olen tehnyt töitä kotonakin mutta en enää. Koti on koti ja työ on työ. Haluan rauhoittaa oman ajan. Minulle on tärkeää, että työajoissa on joustoa puolin ja toisin: joustan työntekijänä ja työnantaja joustaa myös. Olen onnekas, koska pystyn suunnittelemaan omat työni ja ennakoimaan kiirettä. Muuttaman kerran vuodessa on tilanteita, jolloin teen viikossa jopa 20 ylityötuntia. Motivoidun kiireeseen, koska tiedän, että saan sen takaisin omalla aikalla. En halua jättää asioita puolitiehen, vaan otan vastuulleni niiden loppuun saattamisen."

”Minulla on kokonaistyöaika, joten työtuntien saldoa ei lasketa. Työaika on silti olemassa – teoriassa, ei käytännössä. Tekemisen tarve ei koskaan loppu, joten päivät venyvät. Myös silloin, jos on etätyössä tai jossain liikkeellä vain läppäri seurana. En ole uskaltanut laskea, mitä todellinen työaika on. Asiaan vaikuttaa sekin, että työt ovat olleet enimmäkseen hyvin motivoivia, ja että tämänhetkinen perhetilanne mahdollistaa tällaisen. Ei liika venyminen ihmiselle hyväksi ole. Sähköpostien katsominen on liian helppoa, joten sitä tulee tehdyksi myös vapaa-ajalla. Mutta niihin liittyvien asioiden hoitamista ei pidä aloittaa oudoilla kellonlyömillä, joku raja sentään. Toivottavasti.”

”Kokonaistyöajan suunnittelun uutta ohjelmaa ei toteutettu ainakaan tällä ensimmäisellä kierroksella siten kuin odotin: käytännössä aikaa tutkimukselle ei lisätty, vaan painopiste on yhä opettamisessa ja kontaktituntien orjallisessa laskemisessa. Työyksikköjen sisäin的角度en työnjako ei mahdollista sitä, että voisi keskittyä enemmän joko tutkimukseen tai opetukseen. Harmittaa, kun itsellä on paljon tutkimusideoita ja käsikirjoituksia työn alla, mutta ei riittävästi aikaa niille. Tällä mallilla yliopisto hukkaa resursseja. Omassa yksikössäni vaaditaan opetustunteja, mutta samalla hengenvedolla ilmaistaan, että opetus syntyy ikään kuin itsestään: sen suunnitteluun ei kulu tunteja. Tarvitsemme parempaa akateemista johtamista ja työnohjausta.”

Esimiehen ja työyhteisön tuki

Lapin yliopistossa on kahta erilaista työaika. Opetus- ja tutkimushenkilökunta noudattaa kokonaistyöaika, jossa työaika on 1 600 tuntia vuodessa ja se jaetaan eri tehtäville. Muu henkilökunta noudattaa säännöllistä työaika, joka on arkipäivisin 7 tuntia ja 15 minuuttia. Heistä virastomestarit tekevät työtään kahdessa vuorossa, muut pääsääntöisesti ”virka-aikana”.

Yliopistolla syntyy joskus vastakkainasettelua ”kellokorttilaisten” ja muiden välille. Toimistohenkilökunnan säännöllistä työaika rytmittävät liukumat, joiden puitteissa heidän pitää olla toimistolla ja yleensä myös tavoitettavissa. Opetus- ja tutkimushenkilökunnalla ei ole samaa velvoitetta, mutta heiltä odotetaan usein enemmän joustoa esimerkiksi ilta- ja viikonlopputöiden suhteen. Projektissa työskentelevältä tutkijalta saatetaan edellyttää kellokortin käyttöä samaan aikaan kuin samankaltaista työtä tekevä kollega on kokonaistyöajalla.

Hankalinta työajan mittaaminen on juuri asiantuntijatyössä. Työnteko ei ole aina aikaan ja paikkaan sidottua, ja esimerkiksi konferenssimatkoilla saattaa helposti pausia hommia kellon ympäri.

– Perinteiset työajan mittarit eivät sovellu työhön, jota tehdään myös muualla kuin työpisteellä. Silloin henkilökohtainen työaikakirjanpito voi antaa raamit työnteolle.

Ropponen painottaa johtamisen merkitystä työn ja vapaa-ajan rytmittämisessä.

– Asiantuntijatehtävissä työaikojen tarvitsee harvoin olla samanlaisia aina ja kaikilla. Tutkijat ovat itseohjautuvia mutta tarvitsevat esimiestä johtamaan työn tavoitteita ja työn tekemisen ehtoja.

Juuri tässä on Ropposen mukaan yliopistojen haaste. Suuri osa esimiehistä valitaan työhönsä tieteellisten meriittien perusteella. Hakijoilta ei vaadita johtamiskokemusta tai -opintoja, eikä esimiesasemaan valittua välttämättä tueta johtajuudessa mitenkään.

Työajasta ja sen joustoista on hyvä sopia yhdessä ja avoimesti esimiehen johdolla. Esimerkiksi tutkimusryhmässä voidaan sopia, että nyt venytään ja tehdään pitkä päivä, mutta sitten tasoitetaan ylityöt vapaina. Tällöinkin pitää ottaa huomioon yksilölliset tarpeet ja toiveet.

16:00

"Kun huomasin, ettei osa-aikainen palkka tarkoita osa-aikaista työaikaa, päätin pitää (laittomia) ylityövapaita esimieheni siunauksella. Toisaalta olen keskittymistä vaativissa töissä parhaimmillani aamulla ja illalla. Siksi 'toinen työpäiväni' saattaa alkaa puoli yhdeksältä ja päättyä puoli yhdeksältä. Kellokorttilaisena nämä yötyöt eivät näy missään. Olen siis tehnyt töitä reilusti myös työajan ulkopuolella ja toisaalta nauttinut pidemmistä vapaista. Olen ollut kiitollinen, että esimieheni on tämän ymmärtänyt."

Itsensä johtamisen haaste

Mistä sitten tietää, että tekee liikaa töitä?

– Kysy itseltäsi: Koetko, että työ haittaa vapaa-aikaasi tai muuhun elämään liittyvien asioiden hoitamista? Jos vastaat kyllä, pitäisi selvittää, miten paljon, milloin ja miksi. Tätä voitaisiin kysyä myös kehityskeskusteluissa.

Hälytysmerkkejä ovat esimerkiksi unen viivästyminen tai yöllä heräily, kun työasiat pyörivät ajatuksissa. Jos työ läikkyä vapaa-ajalle, koska työtehtäviä on yksinkertaisesti liikaa, ongelma pitää ratkaista esimiehen kanssa. Jos rakentava keskustelu ei onnistu, apua voi hakea työsuojeluvaltuutetulta, työterveyshuolloilta tai esimiehen esimieheltä.

Joskus ongelma on oman työn rytmittämisessä: työpäivät silppuuntuvat sähköpostin, sosiaalisen median, ovelle kävijöiden ja puhelimen pirinän takia. Tällöin ongelmaan auttaa parhaiten työpäivien ja -viikkojen hahmottaminen ja suunnittelu etukäteen.

– Työaika pitää rakentaa niin, että tavoitteisiin pääsy on mahdollista. Työntekijältä vaatii harjoittelua, itsensä johtamista ja omien tehtävien priorisointia, mutta myös keskustelua ja tukea esimieheltä.

Miten töiden suunnittelu käytännössä sujuu? Esimerkiksi niin, että isommille ja keskittymistä vaativille töille varataan aika, jolloin suljetaan sähköposti, sammutetaan puhelin ja laitetaan ovelle "älä häiritse" -lappu. Jos töiden takia pitää olla tavoitettavissa, työpuhelimen voi jättää päälle mutta poistaa kaikki muut häiriötekijät.

– Tärkeintä on löytää itselle paras tapa.

Ropposen mukaan työn kuormituksen kannalta olen-
naista on tasapaino työhön sitoutumisen ja siitä irrot-
tautumisen välillä. Töistä palautuminen voi tapahtua
esimerkiksi sosiaalisen elämän, nukkumisen, liikunnan
tai kulttuurin parissa. ●

kommentti

KUN 5,8 TUNTIA RIITTÄÄ

Miten ihmeessä pystyt tekemään töitä päivässä vain 5,8 tuntia, kollega hämmästeli. Itse mietin usein, miten ehtisin tehdä yhtään enempiä töitä. Siitä pitävät huolen pienet lapset, lähimpiin sairaudet ja puolison reissutyö. Olen osa-aikainen ja teen töitä kellokortilla. Sen avulla on helppo seurata, että työtunteja tulee tehty sovittu määrä. Usein ne tunnit ovat aikamoista juoksua, mutta kiire loppuu töistä lähtöön.

En tee töitä vapaa-ajallani. Joskus olen joutunut periaatteesta joustamaan mutta yllättävän harvoin. Välillä teen pidempää päivää, mutta konkreettinen työnteko rajoittuu työajalle. Työasioiden miettiminen onkin sitten eri juttu. Tämänkin lehden teemaa olen pyöritellyt mielessäni lenkkipolulla ja kotisohvalla. Ideointi on kuitenkin luovaa ja hauskaa, toisin kuin sähköpostin vilkuilu. En koe kollegojen, esimiesten tai asiakkaiden taholta painetta olla koko ajan tavoitettavissa. Riittää kun olen sitä työajallani.

MARJO LAUKKANEN

kolumni

PETRI KOIKKALAINEN

Akatemiatutkija, Lapin yliopisto
Puheenjohtaja, Tieteentekijöiden liitto

Yliopisto ei ehkä vie kaikkea aikaasi, mutta se voi vallata ajatuksesi.

ANNA-LEENA MUOTKA

MYÖNTEINEN ONGELMA

Minulta pyydettiin kirjoitusta klassikkoaiheesta: työn, perheen ja harrastusten yhteensovittamisesta. Oletettavasti asiaa pohdivat pitempään vain ne, joilla on sekä työtä, perhettä että harrastuksia, joten ongelma on lähtökohtaisesti myönteinen.

Pääsääntöisesti yliopistoissa ymmärretään asiantuntijatyön luonne toimintana, joka ei välttämättä sitoudu aikaan ja paikkaan. Yliopistolaiset kyllä valittavat – ja yleensä aiheesta – tehtäviensä paljoutta mutta harvemmin esimerkiksi sitä, etteivät he koskaan näkisi lapsiaan. Piste yliopistolle: moniin työpaikkoihin verrattuna se antaa edelleen vapautta, joka auttaa työn ja muun elämän yhteensovittamisessa.

Siirrytään hankalampiin asioihin. Yliopistolaisella on aina jokin asia, yleensä useampi, pahasti kesken. Jokainen, jolla on ollut vaikkapa gradu joskus kesken, tietää mistä puhutaan. Keskenäiseen palaamisen vaikeus ja huono omatunto ovat ainakin tutkijalle elämän tai vähintään työuran mittaisia vaivoja. Tähän yhdistyy riittämättömyys: aina voisi julkaista enemmän ja paremmin.

Monissa yliopiston tehtävissä ei pelkästään tutkita, opeteta tai hallinnoida vaan hypitään roolista toiseen. Siirtymät ovat vaativia ja energiaa kuluttavia, sillä esimerkiksi tutkiva kirjoittaminen ja yleisön edessä tapahtuva opettaminen ovat kaksi erilaista toimenkuvaa. Harva tekee vaihdoksen sormia napsauttamalla. Opettaminen tai kirjoittaminen vie paljon energiaa, eikä kumpaakaan voi tehdä tehokkaasti kovin monta tuntia päivässä. Tutkimus ja opetus tapahtuvat aina jonkinlaisessa arvioivassa julkisuudessa. Se synnyttää oman persoonan arviointiin kohdistuvaa stressiä, joka poikkeaa monista muista töistä.

Yliopistossa yleiset määräaikaiset työsuhteet eivät ole ajanhallinnan kannalta hyvä asia. Työsuhteen uusimiseen ja työttömyyden uhkaan liittyvä stressi kuluttaa energiaa sekä töissä että vapaa-ajalla.

Tehtävien monipuolisuus on myös hyvä asia. Se luo vaihtelua ja synnyttää mielenkiintoa. Monille voi päätyön oheneen kertyä erilaisia asiantuntijarooleja tai luottamustehtäviä. Ajankäytön kannalta luottamustehtävissä on hyvää niiden mieluiten ehdoton määräaikaisuus. Silloin kiinnostavaan mutta mahdollisesti työlääseen rooliin voi hypätä ajatellen, että aika aikaansa kutakin.

Yliopisto ei ehkä vie kaikkea aikaasi, mutta se voi vallata ajatuksesi. Tunneissa laskettavaa työn ja perheen yhteensovittamista tärkeämpi kysymys saattaakin olla se, kuinka olla kotona niin, että on läsnä muillekin kuin työtä koskeville ajatuksillensa.

Tähän ei ole mitään helppoa vastausta, paitsi ehkä latteus, jonka mukaan ihminen tarvitsee myös vapaa-aikaa. Jos yliopistolaisen ammattitaitoa on kyky hypätä tutkijasta opettajaksi ja kohta organisaattoriksi, on sitä myös kyky vaihtaa työstä vapaa-ajalle ja omiin tai yhteisiin harrastuksiin. Hyyt pitäisi vielä tehdä sellaisessa vaiheessa työpäivää, -viikkoa ja -vuotta, jossa oma energiataso on välittömän burnoutin yläpuolella. Tämä on kaikkien etu, sillä voimien lisääntyminen tapahtuneen useimmilla vapaa-ajan ja harrastusten kautta.

TEKSTI TUULA LINNA KUVA ANNA-LEENA MUOTKA

Etänäkin ollaan
työnantajalla töissä.

REILUSTI etänä

Sähköisyys poistaa etäisyydet, ja etättyö lisääntyy vauhdilla. Voisi ajatella, että kasvokkain kontakti on menettänyt merkityksensä – kukapa meistä ei olisi lähettänyt sähköpostia naapurihuoneeseen kollegalle. Etättyön onnistumisessa olennaista on sen toteuttamistapa. Mielestäni etättyön tekemistä koskee kolme reilun pelisääntöä: tuloksellisuus, vastuullisuus ja avoimuus.

Etänäkin ollaan työnantajalle töissä. Jos etäpäivät kuluvat omini tarkoituksiin, työaika käytetään vä-

rin. Jos sen sijaan tulosta syntyy, etättyö on perusteltua. Oma kokemukseni on, että kirjoitustyö on erityisen tehokasta etättyönä. Laadukkaan tutkimuksen tekeminen on sietämättömän työlästä ja hidasta, eikä se onnistu muutaman tunnin aikaviipaleissa. Itselläni kirjoittaminen sujuu parhaiten kesä- ja joulukautena. Lisäksi ope- tussesongin aikana pyrin järjestämään kerran kuukau- dessa ehjän viikon kirjoittamiselle.

Sen sijaan opetus etättyönä on vaikeaa. Laadukas ja monimuotoistettu opetus väijäämättä sitoo kampuksel- le. Monimuotoisessa opetuksessa ryhmäkoko on usein rajoitettu. Jotta tästä ei tule pullonkaulaa, opetusta jou- dutaan järjestämään lähes non stop -periaatteella. Mut- ta toisaalta, kun opiskelijaryhmä on esittänyt analyys- insä oikeustapausharjoituksissa ja poistuu tyytyväise- nä aplodien saattelemana estradilta, ovat opettajankin tunnelmat korkealla. Verkkokursseilla on paikkansa, mutta reaaliaikainen vuorovaikutus opetustilanteessa on silti korvaamatonta.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen onnistuu työhuo- neesta käsin vain rajatusti. Asiantuntijatehtävät toi- mikunnissa tai eduskunnan valiokunnissa ovat työtä yhteiskunnan ja samalla yliopiston hyväksi; yhteisten asioiden hoitaminen on luonteva osa akateemista elä- mää. Voidaan sanoa, että yliopiston kampus on yhtä laaja kuin henkilökunnan ja opiskelijoiden vaikutussä- de yhteiskunnassa.

Vastuullinen etättyö tarkoittaa, että myös etättyön te- kijä hoitaa omat velvoitteensa. Herättää oikeutettua närää, jos joku on toistuvasti poissa silloin, kun pitäisi olla läsnä kokouksessa tai opiskelijoiden tavattavissa.

Kolmas reilun etättyön pelisääntö on mielestäni avoi- muus. Kyllä työpaikalla huomataan, oletko paikalla vai et. Mutta on hyvä, jos työpaikalla tiedetään etukäteen, milloin olet paikalla. Se auttaa muita heidän suunnitel- lessa omia töitään. Jollei etättyössä noudata säännöllistä rytmiä, on hyvä ilmoittaa, milloin on lähiviikkoina pai- kalla. Itse olen ottanut tavaksi ilmoittaa työtovereille muutaman kuukauden etättyöaikataulun.

Mutta vaikka kaikki reilun etättyön pelisäännöt to- teutuisivat, on syytä varta vasten varata aikaa myös työ- ja opiskelijayhteisölle. Sähköposti ei aina tuo pe- rille perimmäisiä huolia, eivätkä hymiöt korvaa lähim- mäisen naurua. Läsnä oleva ihminen kertoo niin paljon enemmän. ●

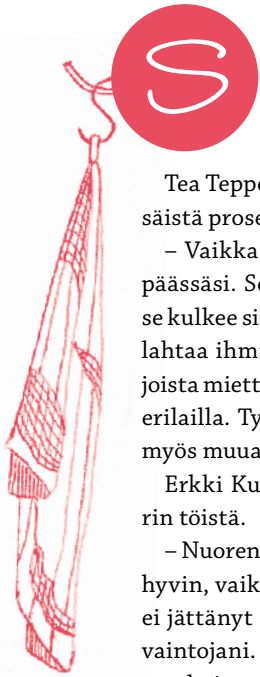
Kirjoittaja on prosessioikeuden professori oikeustieteiden tiedekunnassa.

Ihmisen hätä ei katso kelloa

TEKSTI LAURA TIITINEN **KUVITUS** AINO MÄNTYVAARA

Ihmiselämän ongelmat ja avun tarve eivät noudata virastotyöaikaa, toteavat sosiaalityöntekijät ja yliopisto-opettajat Erkki Kuure, Tea Teppo ja Laura Tiitinen. Kolmikolla on kokemusta koulukuraattorin työstä, lastensuojelusta, nuoriso- ja sijaishuollosta, lastenpsykiatrian sosiaalityöstä sekä päihdekuntoutuksesta.

osiaalityöntekijät työskentelevät useimmiten virastotyöaikana. Jos työtunteja tulee enemmän, ne saa yleensä vapaana takaisin.

Tea Teppo kuvailee sosiaalityön olevan usein päänsisäistä prosessointia, johon tarvitaan aikaa.

– Vaikka et ole fyysisesti työpaikalla, kannat työtä päässäsi. Sosiaalityö on kokonaisvaltaista ja fyysistä, se kulkee sinussa mukana. Vapaa-ajallakin mieleen juolahtaa ihmisten kohtaamisia, tapahtumia ja tunteita, joista miettii myöhemmin olisinko voinut tehdä jotakin erilailla. Työstä irrottautumisen vaikeus kuuluu tosin myös muuallekin kuin sosiaalityöhön.

Erkki Kuure kertoo vastaavan esimerkin kuraattorin töistä.

– Nuoren kanssa jutellessa tuli tunne, ettei kaikki ole hyvin, vaikkei hän sitä myöntänytkään. Huolen tunne ei jättänyt rauhaan ja pohdin illalla epämääräisiä havaintojani. Mieleeni nousi ajatus, että nuori voi olla itsetuhoinen ja vietin unettoman yön asiaa pohtien. Seuraavana päivänä jututin häntä uudelleen ja paljastui, että tuntemukseni olivat oikeilla jäljillä. Ohjasin hänet hoitoon ja työskentelin hänen perheensä kanssa. Aina asiat eivät paljastu suoraan, vaan ihmiset antavat pieniä vihjeitä, tahattomiakin, joista vastaanottaja alkaa muodostaa kokonaisuutta vasta hetken päästä.

Sosiaalialan työt kävelevät vapaa-ajallakin kadulla vastaan. Pienessä kaupungissa syntyy väistämättä asiakkaiden kanssa arkisia kohtaamista, jotka vievät ajatuksia työtilanteisiin.

Ylikuormituksen ongelmat

Silloin kun sosiaalityötä tehdään viranomaistyönä, siihen liittyy paljon päätöksentekoa ja asiakastilanteiden dokumentointia. Lastensuojelussa työskennelleet Teppo ja Kuure ovat kokeneet lastensuojelutyön kiireen.

Työntekijät kirjaavat asiakastapahtumia eli tekevät dokumentointia omalla ajallaan, koska työaika ei siihen riitä. Työpäivät ovat täynnä asiakastapaamisia, kokouksia, puheluita ja sähköposteja. Asiakkaita ei voi rajata työajalta ulos, jotta ehtisi tehdä pakolliset kirjalliset työt työajalla. Sinikantisissa vihoissa voi olla kahden viikon asiakastapaamisten muistiinpanot ja havainnot. Niiden kirjoittamiseen asiakastietojärjestelmään tarvitaan rauhaa ja aikaa.

Joissakin työpaikoissa ongelmaksi muodostuvat työajan hallinnolliset ja tekniset rajoitteet.

– Jos tietyissä aikarajoissa ei pystynyt käyttämään ylitöitä vapaina pois, niin tehdyt tunnit katosivat. Ylitöitä ei tehty virallisesti yhtään. Asiakkaiden yksityi-

syiden suojan vuoksi asiakaspapereita ei viedä kotiin, vaan työt tehdään työpaikalla, mutta muuten työn rajaaminen on työyksikkökohtaista, Kuure, Teppo ja Tiitinen kertovat

Kolmikko on yhtä mieltä siitä, että on työnantajan tehtävä rajata työtä ja mahdollistaa työn tekeminen työajalla.

Päivystystyö ja kehittäminen

Lastensuojelussa on päivystys virka-aikana ja sen ulkopuolella. Päivystyksen järjestäminen vaihtelee alueittain. Isoissa kaupungeissa on oma päivystysyksikkö tai -tiimi, jonka työntekijät tekevät päivystystä työksensä. Toisinaan se on järjestetty siten, että päivystysvuorot kiertävät lastensuojelua päivätöksi tekeillä. Käytännössä päivän työtä tehnyt työntekijä saattaa joutua öisin päivystyskäynneille ja palaamaan valvotun yön jälkeen taas päivätöihin. Tällainen käy liian raskaaksi, jos päivystysviikko sattuu olemaan kiireinen ja yöt juostaan ympäri kaupunkia poliisiin mukana.

Työpaine tai työnantaja saattaa rajata sosiaalityön vain asiakastyöhön, jolloin rakenteiden kehittämiseen ei jää töissä aikaa. Tämä voi johtaa siihen, että työntekijät ”harrastavat” rakenteellista sosiaalityötä iltaisin. Rakenteellinen työorientaatio on yhtä tärkeää kuin yksilöiden auttaminen, koska siinä muun muassa kehitetään palvelurakenteita vastaamaan paremmin ihmisten tuen tarpeisiin.

Ihmistyössä tarvitaan jousto

Tiitinen on luvannut asiakasnuorelle pitää työpuhelintaan viikonloppuna päällä.

– Hänen lähipiirissä oli tapahtunut kamalia asioita lyhyen ajan sisällä. Raiskauksia, itsemurhia ja hirveää ryyppäämistä. Oli pelkona, että sinä viikonloppuna taas tapahtuu jotain kamalaa, ja hän elää sen kaiken keskellä. Lapset ja nuoret eivät aina tiedä, mihin soittaa jos on hätä. Eivätkä he välttämättä soita päivystykseen tai hätänumeroon vaikka siihen kehottaisit.

Sosiaalityöntekijät työskentelevät paljon asiakkaiden verkostojen, kuten perheen, koulun ja terveydenhoitohenkilöstön kanssa. Verkostotyö on välillä vaikeaa, koska aikuiset ovat päivisin töissä eivätkä pääse tapaamiseen. Perheiden kanssa työskentely voi olla vuorovaikutuksen kannalta järkevämpää iltaisin, koska silloin voi vieraila kodeissa ja tavata perhettä kiireettömästi.

Virkatyön rajoitukset ja sosiaalityön ennakkoimattomuus eivät aina kohtaa. ●

Risto Vaara VIRASTOMESTARI

työpaikka: virastomestaripalvelut päätalolla
työaika: säännöllinen työaika 7h 15 min joko päivä- tai
iltavuorossa, noin yksi lauantapäivystys kuukaudessa

TEKSTI MARJO LAUKKANEN KUVAT ANNA-LEENA MUOTKA

Millaisissa rytmeissä
yliopistolla tehdään töitä?
Kurkistamme kolmen ammattilaisen
aikatauluihin eräänä kevättalven tiistaina.

erään työpäivän ANATOMIA

VIRASTOMESTARIN PÄIVÄ

8:00 Saapuu töihin. Vahtimestarien yhteisen sähköpostin tarkistaminen ja töiden jako. Hakee kirjastokärryn ja laittaa samalla luentosaleihin laitteita päälle.

8:30 Posti tuo säkillisen postia, joka lajitellaan porukalla. Muutamille paketeille etsitään omistajaa.

9:00 Kahvitauko

9:10 Jakelukärry täyteen postia ja kierrokselle. Samalla poimitaan mukaan lähtevä posti.

9:55 Opastaa ulkomaalaisen vieraan help deskille.

10:00 Takaisin postitukseen ja postin lajittelu.

10:10 Info-palvelua ja toimittaa 30 muuttolaatikkoo KTK:lle.

11:00 Lounas

11:30 Info-palvelua

11:45 Väliseinän avaus luentosalissa 12–13.

12:00 Info-palvelua

12:10 Kiertää postikierroksen.

12:30 Info-palvelua, osa palvelusta englanniksi.

13:20 Lajitellaan ja jaetaan väistöiloista saapuva posti.

13:40 Luentosalissa 5 on tietokoneongelma, tilataan IT-palvelut. Fellmannin tykki kummittelee, tilataan apua.

13:50 Avaimia on löytynyt kolme, joista yksi on haettu.

13:55 Talon oma postiauto tulee kierrokselta: lajitellaan ja jaetaan posti.

14:30 Siirtää työkaverin kanssa kellarista noin 70 muuttolaatikkoo KTK:lle.

15:00 Lajitellaan päivän viimeiset postit ja pakataan postin haettavaksi.

15:45 Lähtee töistä.

”Päivä oli normaalia hiljaisempi. Ei ollut ulkopuolisia ryhmiä, joten opastusta tarvittiin vähemmän. Osa vahtimestareista oli tavarankuljetushommissa koko päivän, joten infosta käsin joutui hoitamaan luentosaleja.”

”Päivän aikana tulee käveltyä vähän yli tai alle kymmenen kilometriä ja se tuntuu jaloissa. Tämä alkaisi olla nuorempien hommaa. Varsinkin iltavuorossa tulee käveltyä paljon: pitkässä talossa on paljon ovia ja tiloja suljettavana.”

HANKESIHTTEERIN PÄIVÄ

8:00 Saapuu töihin ja ottaa kupin kahvia mukaan työpisteeseen.

8:10 Sähköpostien läpikäymistä, niihin vastailemista ja yhteydenottoja.

8:35 Uusien projektien avauksia järjestelmiin, projektien matkalaskujen ja ostolaskujen käsittelyä.

9:25 Uuden rakennerahasto-ohjelmakauden hankebudjetointiin liittyvä puhelinkeskustelu hanke-rahoittajan kanssa.

10:30 Päättyneen projektin rahoituskuvioiden selvittelyä.

11:00 Lounastauko henkilökunnan kahvihuoneessa.

11:35 AMK:lta laskutettavien projektien kustannusten tarkistusta ja laskutuksen valmistelua, aineiston kasaamista.

13:00 Valmistautumista projektin ohjausryhmän kokoukseen ja pikainen kahvitauko.

13:30 Siirtyminen omalla autolla Pöykkölästä pääatalolle.

14:00 Projektin ohjausryhmän kokous Fellin kokoustilassa.

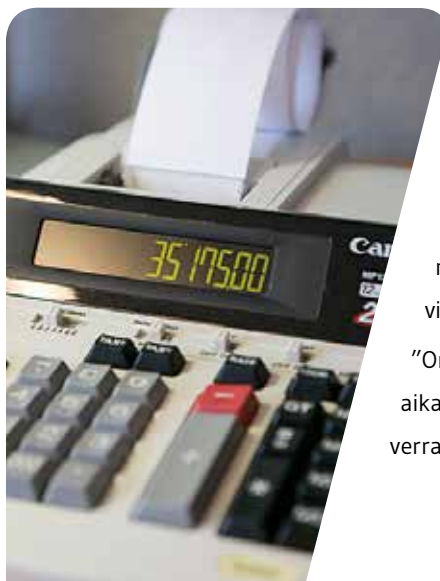
15:45 Lähtee töistä.

”Tulen töihin tavallisesti seitsemän ja puoli yhdeksän välisenä aikana ja päivää lopettelen puoli neljän ja viiden välillä. Tämä päivä oli tehtäviältään tavanomainen, mutta suhteellisen rauhallinen. Esimerkiksi puhelin ei soinut normaaliin tapaan eikä 'Reposta' tullut yhtään tulipaloviestiä.”

”On vaikea sanoa selkeää aikaa, joka olisi minulle sitä parasta aikaa työntekoon, mutta ehkä sitä aamupäivisin on hitusen verran tehokkaampi.”

Tarja Koski HANKESIHTTEERI

työpaikka: täydentävän rahoituksen palvelupiste
”Tärppi”Pöykkölässä
työaika: säännöllinen työaika 7h 15 min

Bruce Forbes **TUTKIMUSPROFESSORI**

työpaikka: Arktinen keskus Arktikumissa
työaika: kokonaistyöaika eli 1 600 tuntia lukuvuodessa

TUTKIMUSPROFESSORIN PÄIVÄ

07:30 Lähtee työmatkalle vuokra-autolla mukanaan kollegat Timo Kumpula Itä-Suomen yliopistosta, Jukka Käyhkö Turun yliopistosta sekä Philip Burgess ja Joonas Vola Arktisesta keskukselta.

12:00 Saapuminen Hettaan ja lounas Näkkälän paliskuntaan kuuluvien poromiesten kanssa.

13:00 TUNDRA- ja RISES-projektien työpaja, johon osallistuu tutkijoita ja poromiehiä. Aiheina muutokset poronhoidossa, erityisesti näkyvät muutokset porolaitumien kasvillisuudessa viime vuosikymmeninä.

17:00 Toimittaja Minna Näkkäläjärvi tekee haastattelun Yle Sámi radioon.

17:30 Sähköpostien läpikäymistä ja keskustelua työpajan annista. Yritys skypettää kotiin lapsille, mutta yhteys ei toimi.

20:30 Illallinen hotellissa

22:30 Keskustelua Timo Kumpulan kanssa tulevista työpajoista ja valmistautumista seuraavan päivän työpajaan Kautokeinosssa.

”Tämä on aika ’tyypillinen’ työpäiväni tällä hetkellä, koska järjestämme samanlaisia työpajoja Suomessa, Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Normaalisti työpäiväni vaihtelevat paljon.”

”Arktisen keskuksen taloussihteeri Tuija Katermaa laski, että olin viime vuonna työmatkoilla yhteensä 129 päivää: projektitapaamisissa, työpajoissa, konferensseissa ja kenttätyössä. Kun olen työhuoneella, päiväni ovat melko kaoottisia. Niinpä päädyn tekemään valtaosan ’hiljaisesta’ työstä – lukemisen, tutkimusaineiston analysoinnin, kirjoittamisen – kotona iltaisin, kun lapset ovat nukahtaneet. Toimistossa se onnistuu vain loma-aikoina, kun käytävät ovat tyhjiä eikä puhelin soi.”

tuokio

arktisessa

Grönlannin toukokuussa

yöt ovat jo valoisia.

Rekikoirat ulvovat öisin täysikuuta ja

paistattelevat päivisin kevään auringossa.

Sulamisvedet täyttävät ojat.

Vain vähän Rovaniemeä pohjoisempaa

Grönlannin toiseksi suurin kaupunki Sisimiut

valmistautuu arktiseen kesään.

66°56'N

5600 asukasta

Karut kalliot ja värikkäät talot.

Luonnonantimet osana taloutta,

kulttuuria ja elämäntapaa.

Grönlanti on kaukainen ja tuntematon -

samalla läheinen ja tuttu.

Globaali eksoottinen arktinen

on lähempää katsoen myös

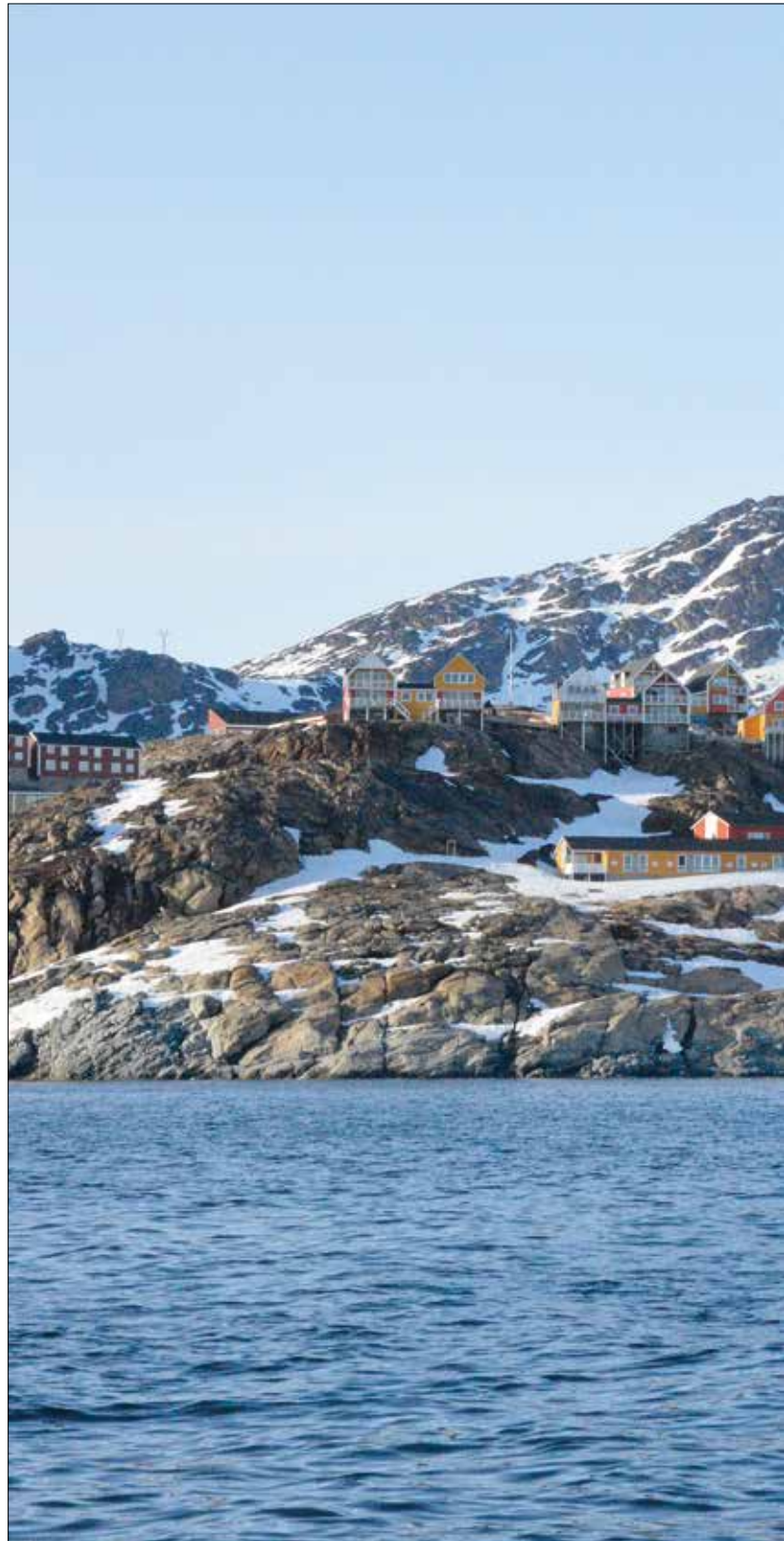
paikallinen ja arkinen.

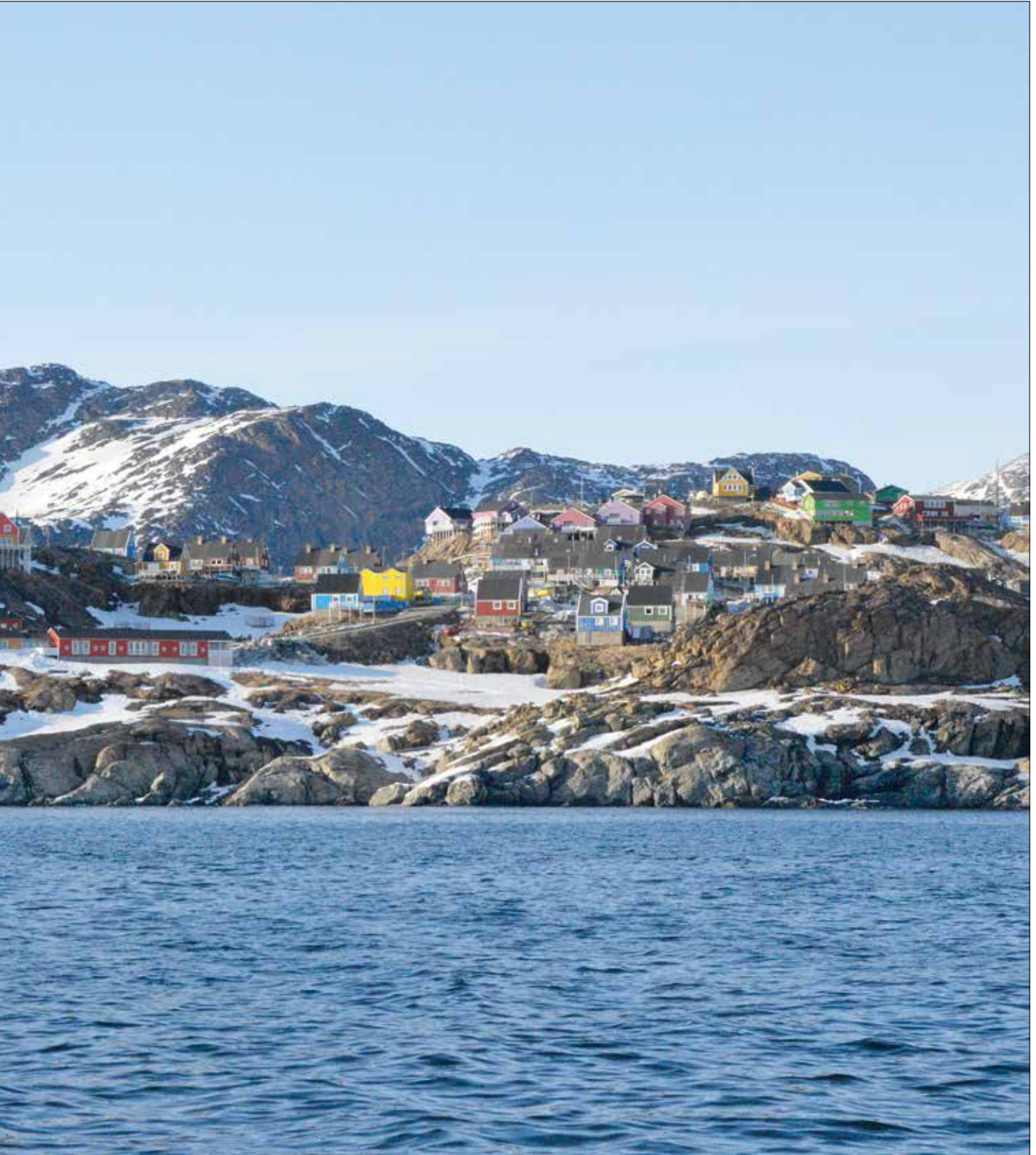
Teksti & kuva

ILONA METTIÄINEN

Tutkija,

Lapin yliopiston Arktinen keskus

AINO MÄNTYVAARA Tuore taiteen maisteri, kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma, taiteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

MATKANI MATKAILUTUTKIMUKSEN OPISKELIJAKSI

”Ensimmäiset ajatukset Rovaniemestä opiskelukaupunkina olivat kaukana omista haaveistani. Rovaniemi oli pitkään ajatuksissani ”no sinne ei ainakaan”- vaihtoehto. Siellä on kylmä, pimeää ja se on k-a-u-k-a-n-a. Hassua miten ajatukset olivat kapeakatseisia tästä Lapin talvisesta ihmemaasta. Rovaniemi kummitteli kuitenkin koko kevään mielessäni. Kaupallisten aineiden (sivuaineina markkinointi ja johtaminen) ja matkailututkimuksen yhdistelmä. Voisiko parempaa opiskelupaikkaa löytyä ihmiselle, joka rakastaa matkailua, mutta on kiinnostunut myös kaupallisesta alasta? Ei voi.

Päätös hakea Etelä-Suomesta Rovaniemelle opiskelemaan vaati itseltäni paljon rohkeutta, mutta pian huomasin ajattelevani asiaa innostuneena ja avoimin mielin. Sopeutuminen mihin tahansa kaupunkiin, joka on kauempana ystävien ja vanhempien luota voi olla hankalaa välimatkasta riippumatta. Uusi kaupunki, uudet ihmiset ja uusi elämä odottaa joka tapauksessa. Ajatukseni muuttuivat vähitellen ja aloin näkemään Rovaniemen eksoottisena ja kauniina kaupunkina. Missä muualla voi katsella revontulia öisin taivaalta? Harrastaa niin paljon talviurheilua kun vaan kunto kestää? Tehdä helposti retkiä Lapin muihin matkakohteisiin?”

ENNI LAAKSONEN

blogi

Opiskelijaelämää
Lapin yliopistossa
lapinyliopisto.blogspot.fi

T

uoreimman äänitorven opiskelijoiden ja yliopiston hallinnon välille tarjoaa Lapin yliopiston sisällä toimiva SUPI-työryhmä. Marraskuussa aloittaneen ryhmän tarkoituksena on edistää opiskelun sujuvuutta. Ryhmään kuuluu sekä opiskelijoita, Lapin yliopiston ylioppilaskunnan edustajia että yliopiston hallinnon jäseniä.

SUPI-työryhmän varapuheenjohtaja Atte Rimppi hakeutui ryhmän toimintaan, koska hän uskoo sen todella kehittävän opintojen sujuvuutta. Ryhmän jäsenillä on aito halu auttaa kanssaopiskelijoita, ja esimerkiksi yliopiston laatupäällikön läsnäolo on Rimpin mukaan merkki siitä, että myös yliopisto sitoutuu toiminnan kehittämiseen.

Esimerkkejä työryhmän saavutuksista ovat muun muassa opiskelija- ja opettajatutoreiden välisen vuorovaikutuksen lisääminen. Konkreettisesti tämä tapahtuu elokuussa järjestettävässä yhteisessä koulutustilaisuudessa. Toinen merkittävä kehityskohde liittyy henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Tarkoituksena on, että opintosuunnitelma kattaa koko lukuvuoden ja että se voidaan suhteuttaa opiskelijan elämäntilanteeseen. Opintosuunnitelman toteutumista reflektoidaan ensimmäisen opintovuoden lopussa.

– Seuraavaksi lähdetään työstämään vaihtoehtoisten suoritusmenetelmien eli esimerkiksi etätentin käyttöönottoa, Rimppi kertoo.

Tarkoituksena on osoittaa yliopiston hallinnolle, että vaihtoehtoisille menetelmille on tarvetta. Ne lisäävät opiskelun sujuvuutta ja nopeuttavat valmistumista. Työryhmän tavoitteena on myös lisätä näkyvyyttä ja saada opiskelijat yhä enemmän mukaan toimintaansa. Ryhmä järjestää muun muassa kaikille avoimen yleiskokouksen, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus esittää ideoita opiskelun kehittämisestä ja vaihtoehtoisista suoritusmenetelmistä.

Rimppi näkee SUPI-työryhmän hienouden siinä, että se vie esiteltävät asiat suoraan yliopiston hallinnolle eivätkä välikädet vaimenna opiskelijoiden ääntä. Yhteisvoimin laaditut päätökset ovat viime kädessä koko yliopiston etu.

PERTTU SONNINEN

Lisää joustavuutta opintoihin

IRMA VARRIO

Vararehtori Kaarina Määttä ojensi iPadin kandipalautekyselyn arvonnun voittaneelle Jari-Pekka Eteläholle.

KANDIPALAUTE MUUTTUI JATKUVAKSI

Valtakunnallinen kandipalautekysely muuttui jatkuvaksi tämän vuoden alusta alkaen. Palautekysely lähetetään kandidaateille jatkossa pian valmistumisen jälkeen. Kyse-lyllä kerätään tietoa tutkinnon suorittaneiden opintome- nestyksestä ja opintojen sujumisesta sekä tyytyväisyydes- tä yliopistoonsa. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan jatkossakin iPad kaksi kertaa lukuvuodessa.

Palautetta hyödynnetään monin eri tavoin. Lapin yliopis- to käyttää sitä opetuksen laadun ja parempien toimintata- pojen kehittämisessä. Se on arvokasta myös taloudellisten resurssien turvaamiseksi, sillä yliopistoille jaettavasta pe- rusrahoituksesta kolme prosenttia osoitetaan tämän opis- kelijapalautteen perusteella. Kandipalautteella tuotetaan myös vertailevaa tietoa eri yliopistoista.

Kysely voi olla opiskelijalle itsearviointin väline. Opiskeli- ja voi arvioida omaa opiskeluaan ja sen kehittämistä mais- terivaiheessa yhdessä opettajatutorinsa kanssa.

VALTAKUNNALLISET PALKINNOT VALTIOTIETEEN JA SOSIAALITYÖN GRADUILLE

Valtiotieteellinen yhdistys myönsi viime lu- kuvuoden parhaasta pro gradusta palkin- non Astrid Taylorille. Taylor on ensimmäi- nen Lapin yliopiston opiskelija, joka on pal- kittu kyseisellä palkinnolla.

Taylorin *Milk and Biopolitics* -tutkielman aiheena on USA:n raakamaitoliike. Hän tut- kii, miten ryhmä tavallisia kansalaisia nousi kapinaan valtiota vastaan niinkin arkipäi- väisen asian kuin maidon takia. Taylorin mukaan liikkeessä oli kyse siitä, että kan- salaisten terveyteen liittyvä maailmankat- somus ei vastannut valtion tarjoamaa ter- veysnäkemystä.

– Tutkielmassa tarkastellaan, mitä ta- pahtuu kun yksilön ja valtion päämääränä on terveellinen kansa, mutta keinot, joilla tähän tavoitteeseen pyritään, ovat ristirii- dassa keskenään, Taylor kiteyttää.

Sosiaalityön tutkimuksen seura myönsi viime vuoden parhaasta sosiaalityön pro gradusta palkinnon Ossi-Matti Laaksamol- le. Hän tarkastelee tutkielmassaan *World of Warcraft* -verkkoroolipelin osakulttuurisia piirteitä ja niiden yhteyttä sosialisatioon. Laaksamon tutkielma nostaa esiin verk- koroolipelaamisen myönteisiä vaikutuksia: pelien sosiaalinen potentiaali voi lisätä pe-

laajien hyvinvointia ja vahvistaa näiden yh- teiskunnallisia siteitä ja yhteisöllisyyttä.

Gradupalkinnon perusteluiden mukaan Laaksamo osoittaa ansiokasta reflektio- ja harkintakykyä kaikissa tutkimusprosessin vaiheissa sekä teoriaperustaisen tulkinnan merkitystä onnistuneessa tutkimuksessa.

– Tutkimus herättää pohtimaan osakult- tuureihin liittyviä kysymyksiä sosiaalityön asiakkaiden ja meidän kaikkien sosiaalisen todellisuuden ymmärtämisessä. Osakult- tuureilla on monesti tärkeä rooli hyvinvoin- nissa ja elämän kokemisessa mielekkääksi ja palkitsevaksi, valitsijaraati toteaa.

Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Susanna Laanikari oli gradua vaille valmis maisteri, kun työelämä imaisi hänet mukaansa.

– Lähdin tekemään Rovaniemen kaupungille puolen vuoden projektia, jota seurasi toinen.

Siitä alkoi Laanikarin monipuolinen ura suunnittelu- ja mainostoimistoissa. Hänen vetämässään projekteissa on kehitetty esimerkiksi digitaalisia palveluita ja käyttökokemuksia.

– Työni on sitä mielenkiintoisempaa, mitä lähempänä olemme asiakkaiden liiketoiminnan ongelmien ratkaisemista.

Alalla on tapahtunut monia mullistuksia. Laanikari oli töissä rovaniemäläisessä Sevennetissä, kun se yhdistyi helsinkiläisen Tietotalon kanssa. Helsingissä työpaikka vaihtui ensin digitoimisto Valveen ja sitten mainostoimisto Dynamo&Soniin. Viime vuonna Laanikari aloitti suunnittelutoimisto Ideanissa. Joidenkin tuttujen mielestä työpaikka on vaihtunut tiuhaan.

– Tällä alalla viisi vuotta samassa paikassa on pitkä aika. Työpaikan vaihtaminen on ollut minulle myös keino kehittyä. Tein välillä töitä markkinointiviestinnän puolella ja kun palasin palvelusuunnittelun pariin, pystyin hyödyntämään oppimaani uudesta näkökulmasta.

Kun Laanikari aloitti työmaailmassa, painopiste oli digitaalisten palvelujen helppokäyttöisyydessä. Nykyisin painotetaan asiakaskokemuksen kokonaisvaltaisuutta, jossa esimerkiksi kasvotusten kohtaamiset, mobiilisovellukset ja verkkopalvelut ovat kaikki samaa kokonaisuutta.

Kymmenen vuoden työputken jälkeen Laanikari kaipasi hengähdystaukoa ja jäi opintovapaalle.

– Halusin keskittyä puolen vuoden ajan vain yhteen asiaan. Työelämä oli mielelön motivaattori gradun tekemiselle, joka puolestaan haastoi omaa ajattelua.

Mitä suosittelet samaa alaa opiskeleville?

– Kannattaa osallistua projekteihin koulussa ja sen ulkopuolella. Niissä oppii ja tapaa ihmisiä. Myös vanhoilla opiskelukollegoilla voi olla suuri merkitys tuleviin töihin hakeutumisessa.

MARJO LAUKKANEN

Tiimityön ammattilainen

ARI HALLAMI/IDEAN

Susanna Laanikari

Senior Project Manager, Idean

- Syntynyt vuonna 1979 Äänekoskella
- Aloitti 1998 opinnot audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelmassa Lapin yliopistossa
- Valmistui taiteiden maisteriksi 2013
- Asuu Helsingissä
- Työskentelee Senior Project Managerina Ideanissa, joka on suomalainen suunnittelutoimisto

Kahdeksas kerta toden sanoji

TEKSTI MARKKU HEIKKILÄ

KUVA ANNA-LEENA MUOTKA

Lapin yliopiston Arktisella keskuksella oli perustamisensa jälkeen runsaassa vuosikymmenessä kolme avoimella haulla valittua ja neljä väliaikaista johtajaa. Sitten tuli se kahdeksas, joka pysyi 15 vuotta.

Noin vuoden jälkeen Lapin Kansasta soiteltiin ja kysyttiin, joko sinäkin olet lähdössä. En ollut, naurahtaa professori Paula Kankaanpää.

Nyt hän on lähdössä oikeasti. Maantieteilijä, entinen merijääntutkija ja nykyinen arktisen kansainvälisen politiikan asiantuntija siirtyy vetämään Suomen ympäristökeskuksen meritutkimusta. Taakse jää kausi Arktisen keskuksen ylivoimaisesti pitkäaikaisimpana johtajana.

Arktisuus on ollut viime vuodet tapetilla kaikkialla,

minkä myötä koko Arktisen keskuksen ja sen johtajan asiantuntijaroolin kysyntä on kasvanut hurjasti.

Miten tähän tultiin?

Kankaanpää lähtee liikkeelle syntyvaiheista. Osana Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlia päätettiin perustaa Arktinen keskus ja sitä varten rakennettiin Suomen arktisuuden näyteikkunaksi upea Arktikum-talo Rovaniemelle. Sen tehtäviin kuuluivat arktinen näyttelytoiminta ja tiedon välittäminen, tietopalvelu. Mutta koska keskus tuli samalla osaksi nuorta Lapin yliopistoa,

oli luontevaa, että siellä tehtäisiin myös tutkimusta.

Tutkimuksen teemoiksi valikoituivat aluksi ympäristö ja luonnontiede, osin täydennyksenä sille, ettei yliopistolla muuten ollut luonnontieteitä. Pohjoinen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti liitettiin sekini osaksi Arktista keskustaa ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus käynnistyi myös. Mutta alkuvaiheisiin liittyi myös monia ongelmia, mikä heijastui johtajien pikavisiiteinä.

Tuohon aikaan Kankaanpää seurasi tapahtumia ympäristöministeriön arktisena virkamiehenä ja Arktisen neuvoston alaisen CAFF-työryhmän töissä Islannissa.

– Ajattelin, että kansainvälisen arktisen yhteistyön edistäminen sopisi hyvin Arktisen keskuksen rooliin.

Paikka tuli jälleen auki, hakupaperit lähtivät matkaan, ja uusi johtaja oli valittu isosta hakijajoukosta.

– Keskuksen työtä vaivanneet ongelmat olivat tie-

dossani. Osasin ottaa ne huomioon ja pystyin keskitymään toiminnan sisältöön, joka niveltyy kansainväliseen arktiseen politiikkaan. Se idea toimi ja on menty pitkälle eteenpäin.

Vaikeuksien kautta voittoon

– Aluksi oli vaikeaa. Sisältöön ja osaamiseen perustuva johtaminen ei ole heti näkyvää eikä voi välittömästi vastata odotuksiin. Tulokset näkyvät myöhemmin ja rakentuvat vasta vähitellen koko henkilökunnan ammattitaidon varaan, Kankaanpää kuvailee.

Nyt paikka on johtajansa mielestä sopivan kokoinen, monitieteinen, monitoiminen, kansainvälinen ja työilmapiiri on erinomainen. On tehty onnistuneita rekrytointeja ja Arktinen keskus on ottanut paikkansa arktisena solmukohtana.

– Ympäristön ja yhteiskunnan välisestä vuorovaikutuksesta puhutaan paljon mutta tutkimusta siitä tehdään todellisuudessa hyvin vähän ammattimaisesti. Ei riitä, että pidetään seminaari ja sanotaan, että on vuorovaikutusta. Sitä varten on omat menetelmänsä, tulokset täytyy dokumentoida ja niiden merkitystä pitää seurata.

Kankaanpää korostaa osallistamisen osaamista: – Sen mukanaan tuoma yhteiskunnallinen vaikuttaminen näkyy yliopistotasolla, paikallis- ja aluetasolla, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Arktisella alueella Kankaanpää puhuu kestävästä kehityksestä, ympäristön suojelemisesta mahdollisuuksien mukaan ja erilaisten intressien yhteen sovittamisesta. Niissä onnistuminen edellyttää tiedon ja kokemuksen yhdistämistä.

– Jos se onnistuu, tuloksilla on vaikutusta päätöksentekoon ja ihmisten todellisuuteen. Mutta tiedon hyödyntämistä varten tarvitaan apua. Jonkun täytyy nämä asiat paketoita. Muuten ollaan googlauksen tai satunnaisten tietolähteiden varassa.

Arktinen keskus on Kankaanpään mukaan ollut näissä asioissa edelläkävijänä, ja nyt tämän tyyppiseen ajatteluun on herätty laajemminkin. Suomen arktisessa strategiassa todetaan, että Arktisen keskuksen tiedeviestintää ja näyttelytoimintaa hyödynnetään valtakunnallisesti ja sen roolia monitieteisen tutkimustiedon tuottajana pidetään yllä.

– Olemme arktisella alueella sijaitseva 70 huippuosaajan laitos, joka voi nostaa Suomen arktisuutta esiin. Maailma tarvitsee arktista tietoa. Siitä on seurannut tulkuton kiire, ja tekemisen resurssit ovat alkaneet tulla vastaan. Siitä huolimatta Arktisen keskuksen väki on ollut innostunut siitä, että heidän pitkää asiantuntemustaan ja ammattitaitoaan todella nyt tarvitaan. On ollut hienoa olla tällaisen maailmanluokan asiantuntijalaitoksen johtajana, Kankaanpää sanoo. ●

FLOW-tila

” Jos tietäisin etukäteen mitä maalauksesta tulee, en olisi kiinnostunut sen tekemisestä.

TEKSTI Henri Hagman

HENKILÖKUVAT Anna-Leena Muotka

TEOSKUVAT Jussi Tiainen

on maalauksen

onnistumisen ehto

Frau Lilien von Busch
2013, öljy kankaalle, 160 x 150 cm

T

aidemaalari Janne Räisänen (s.1971) on Wihurin residenssin kevään 2015

vieraileva taiteilija Rovaniemellä. Pudasjärveltä kotoisin oleva Räisänen on asunut viimeiset viisi vuotta Berliinissä, tuossa tämän hetken intensiivisimmässä kuvataiteilijoiden keskittymässä.

Räisänen mukaan rennossa ja samalla preussilaisen jäykässä Berliinissä on hyvä työskentelyrauha. Kuuluisakaan suomalaistaiteilija ei ole siellä arvioinnin ja odotusten kohteena. Sitä on voinut aloittaa painetta puhtaalta pöydältä. Taiteen keskuksessa asuminen merkitsee myös uusia mahdollisuuksia uralla. Suomessahan Räisänen on esiintynyt huippugallerioissa jo Vuoden nuori taiteilija 1999 -palkinnostaan lähtien.

Huonoa maalausta jo Lapin yliopiston pääsykokeissa

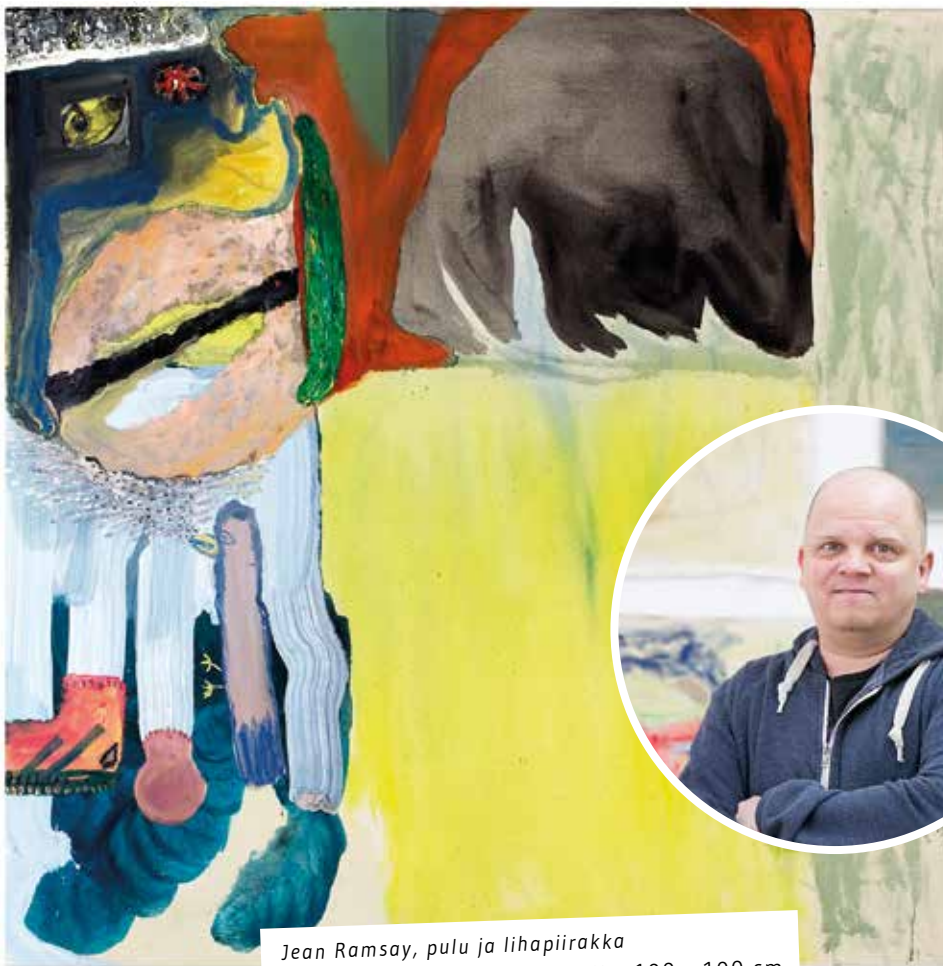
Rovaniemellä Räisänen on vierailut usein ja säännöllisesti. Täällä asuvat sukulaisista muun muassa äiti ja veli. Karismaa kaupunkiimme tuo Räisänen mukaan myös ulkomaalaisten kasvava määrä.

– Pidän myös siitä, että Rovaniemi on monella tavalla iso kontrasti suhteessa Berliiniin. Helsinki taas on laimea versio siinä välissä, Räisänen pohtii.

– Noin 25 vuotta sitten pyrin Rovaniemelle opiskelemaan kuvataidekasvatusta. Pääsykoetehtävänä oli ”eläin ja minä”, ja minä tein rotan, joka söi päättäni. Luulen, että siitä ei välttämättä pidetty, Räisänen nauraa.

– Kun sitten pääsin sisään Kuvataideakatemiaan vuonna 1992, kysyin professori Leena Luostariselta, miksi otitte minut. Hän vastasi, että sinä olit paras niistä huonoista.

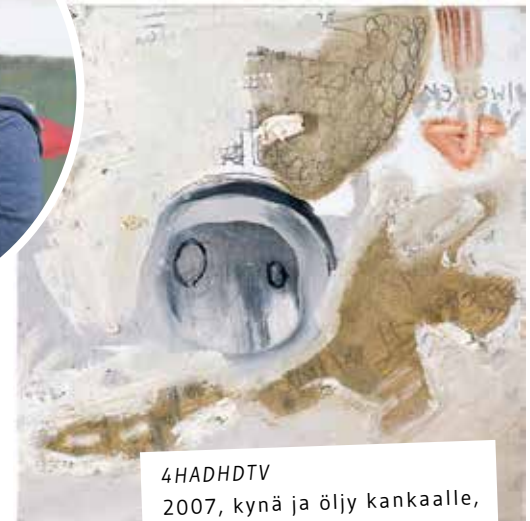
Taidemaailmassa huonomaalaus, *bad painting* ei ole ollenkaan alentava määre, vaan pikemminkin kehu. Spontaanisuus ja mielen flow-tila ovat tämän lajin maalausprosessille tärkeitä. Oikeastaan nämä ominaisuudet ovatkin nimenomaan maalaustaiteen omaisuutta.

Jean Ramsay, pulu ja lihapiirakka
2010, sekatekniikka kankaalle, 100 x 100 cm

” Bad painting on vaativaa, se on itsensä alittamista, joka taas on tietyllä tavalla henkistä taitoa.

4HADHDTV
2007, kynä ja öljy kankaalle,
41 x 41 cm

Vähemmän suoraviivaisissa, teknisimmissä ja ideakeskeisimmissä lajeissa – kuten valokuvassa, taidegrafiikassa tai videossa – spontaanisuus ei Räisäsen mukaan ole niin helppoa.

– Bad painting on vaativaa, se on itsensä alittamista, joka taas on tietyllä tavalla henkistä taitoa. Teoksen onnistumista auttaa se, että tehdessä unohtaa itsensä ja muut ja unohtaa maalaavansa. Minulla ei myöskään ole koskaan suunnitelmia maalauksen suhteen, vaan saan aina ideat maalaamisesta itsestään. Sattuma on yksi hyvä työkalu. Sitä haluaa yllättää itsensä sattumilla ja ilahtua: olenko todella tehnyt tuon! Jos tietäisin etukäteen mitä maalauksesta tulee, en olisi kiinnostunut sen tekemisestä, Räisäsen sanoo.

Huonomaalaus liitetään ekspressionismiin suureen kategoriaan, josta Räi-

sänen myöntääkin aikoinaan saaneensa innoitusta kautta linjan. Hän puhuu niin 100 vuotta sitten vaikuttaneesta saksalaisesta taiteesta kuin myöhemmistäkin figuratiivisen tunnemaalauksen aalloista, 1970-luvulta alkaen vaikuttaneesta Neue Wilden -sukupolvesta tai noihin aikoihin syntyneistä Jonathan Meesen kaltaisista 2000-luvun tähdistä.

– Nykyään en juuri välitä ekspressionismista. Pidän enemmänkin 1500-luvun taiteesta. Ihailen esimerkiksi Caravaggion tekniikkaa, joka ei ole edes mahdollista enää, mutta silloin kymmenen mestarillista ihmistä valmistivat samaa maalausta. Nykyään myöskään sen ajan ilmaisun puhtaus ei ole mahdollista, sillä kaikki vedetään postmodernin viittausten ja käsitteellisyiden kautta. Käsite ”taide” on muuttunut niin paljon, että vanhemmalla taiteella ei ole

oikeastaan mitään suhdetta siihen mitä itse teen. Taiteenlajina se on yhtä kaukana tekemisestäni kuin jokin musiikki.

Pystytkö sitten rinnastamaan töitäsi johonkin musiikin lajiin?

– No baletti, se on esteettistä. Estetiikka voi olla käännteistäkin estetiikkaa: kauheakin voi olla esteettistä. Kaunisana taas on aika raamitettu.

Minusta näyttää, että teoksissasi tärkeätä on inhimillisyys?

– Voi olla, luulen että olet jäljillä. Vaikka aiheeni ovat aika arkisia, niin pyrin siihen, että niissä on jotain, johon ihmiset pystyvät samaistumaan ja unohtamaan itsensä. En ole koskaan tyytyväinen omiin töihini. Joskus sitä kuitenkin huomaa yksittäisestä työstä, miksi oikeastaan ylipäättänsä maalaan.

Rainer von und zu Zufall
2012, muste, akryyli ja öljy kankaalle,
87 x 116 cm

Valmiin käsite ja suunnitelmallisuus jäykistävät asioita kuvataiteessa

Räisänen toimi hetken aikaa Vapaan Taidekoulun taiteellisena johtajana kymmenisen vuotta sitten. Kuvataideakatemiassa hän puolestaan on opettanut osa-aikaisesti jo vuosia. Opetuksellisista periaatteistaan Räisänen mainitsee joitakin:

– Valmiin käsitettä ei ole enää olemassa minulle. Sen poistaminen on auttanut ja vapauttanut omaa ja mahdollisesti myös oppilaideni työskentelyä. Maalaukset voivat olla todella nopeita, mutta samalla ne eivät oikeastaan ole koskaan valmiita. Ne ovat kierrätysmateriaalia, joihin palaan aina uudelleen – mikäli ne eivät siis kestä aikaa ja katsomista.

– Taidemaalari Wilhelm Sasnalilta poimin idean, että ei ole olemassa myös-

kään epäonnistumista. On sama mitä teet, mutta työsi ei ole epäonnistunut, sillä voit käyttää sen myöhemmin hyväksesi.

Räisänen maalausten humoristiset ja monimieliset nimet ovat hänen mukaansa tärkeitä avaimia ja ”harhauttajia” katsojalle. Sama teos saa uusia nimiä eri kontekstissa, mutta logiikka tulee huonomaalaukseen liittyvästä tyhmylystä: mitä tyhmempi nimi, sen parempi.

Räisänen mukaan Berliini on muuttanut hänen maalausjälkeään. Se on ohuempaa, kevyempää ja piirroslähtöistä. Siksi hän ei voi tällä hetkellä palata 10 vuotta vanhoihin raskaampitekoisiin maalauksiinsa. Hän kertoo piirtävänsä paperille kaiken aikaa, sillä sekin rentouttaa maalausprosessia.

– Ajattelen maalaus-kankaitakin paperilehtiönä, joista käänän sivua. Saatan tehdä viittä maalausta samanaikaisesti. Saksassa myös värit ovat tulleet takaisin teoksiini.

Räisänen kankaat eivät suinkaan valmistu kiilapuissa vaan niitattuina seinälle. Piirroksellinen ote on kovaa seinää vasten helpompaa kuin kankaan joustaessa kiilakehyksessä. Vasta näyttelyitä varten maalaukset laitetaan kiilakehyksiin, galleristien vaatimuksesta. Kankaat eivät ole aina suorakulmaisia, ja ne jäävät täten mikä mitenkkin persoonallisesti repsottamaan.

Uusi tilanne Räisäselle on myös se, että berliiniläinen galleristi käy suhteellisen usein valikoimassa oman makunsa mukaisesti työhuoneelta maalauksia tulevaan näyttelyyn. Tämä ei kuulemma Räisästä häiritse, se on vain unohtettava.

– Siitä ei tule mitään, että lähtisin ikään kuin tekemään vain tietyn tyyppisiä maalauksia. Tunnelman on oltava vapaa ja spontaani. Joskus ei pysty tekemään mitään. Toisinaan taas irtoaa kymmenen työtä päivässä. ●

Janne Räisänen näyttely
Kuusi herramiestä Galleria Valossa
Arktikumissa 18.4.–10.5.2015.

Leonardo, aavikon kuningatar (Morgen-Glory)
2009, sekatekniikka kankaalle, 120 x 130 cm

MEDIA

ja unohdettujen konfliktien uhrin

Monissa Itä-Afrikan maissa yli puolet naisista ei osaa lukea. Lukutaidottomuuden syynä ovat konfliktit ja sodat, joiden vuoksi kouluja on jouduttu sulkemaan. Tilannetta yritetään parantaa erilaisten järjestöjen käynnistämällä lukutaito- ja medialukutaitokampanjoilla.

K

ongon vuonna 1996 alkanut sota on yksi maailman unohdetuimmista konflikteista, joka harvoin pääsee esiin mediassa. Pitkäsotasta sodasta johtuu, että pakolaisten keskuudessa on huutava pula koulutuksesta, kirjoista ja kielinopetuksesta.

Sanomalehteä on tapana pitää kansalaisyhteiskunnan merkinä, jonka avulla kansalaiset saavat tietoa päätöksenteon tueksi ja pystyvät osallistumaan julkiseen keskusteluun. Kyangwalin pakolaisasutusalueella kansalaisyhteiskuntateoria osoittautuu nopeasti jos ei kestävämmäksi, niin ainakin riittämättömäksi. Kansainvälisten avustusjärjestöjen tuella perustetun Kyangwali Star -lehden tärkeä tehtävä oli nimittäin tarjota lukutaitomateriaalia alueella asuville pakolaisille.

Pakolaisten keskuudessa on käynnissä useita luku- ja kielitaitohankkeita, mutta niiden tueksi on oltava myös luettavaa. Kyangwali Starin 2 000 kappaleen painos oli ehdottomasti liian pieni 55 000 asukkaan yhteisölle.

Lukutaitokurssien oppilaat ovat äärimmäisen motivoituneita, sillä he tietävät, että nykymaailmassa kaikki tärkeät asiat välitetään kirjallisesti. He haluavat esimerkiksi ymmärtää, mitä pakolaisasutusalueella olevissa julisteissa, kylteissä ja tienviitoissa sanotaan, tai mitä lääkärin kirjoittamassa reseptissä lukee.

– Moni pakolainen on päätenyt lukutaitokurssille sen jälkeen, kun on joutunut kaupungissa käydessään noloon tilanteeseen. Esimerkiksi eräs nainen ei osannut mennä sairaalassa oikeaan huoneeseen, koska ei tiennyt, miltä näyttää numero seitsemän, kertoo lukutaitohankkeista vastaava yhteisökouluttaja.

Medialukutaito

Lukutaito ja medialukutaito liittyvät monilla tavoin toisiinsa, vaikka kaikki median käyttö ei vaadikaan lukutaitoa. Ei ole ihme, että Afrikan oraalikulttuureihin kännykkä on sujahtanut mutkattomasti ja päätynyt jokaisen taskuun. Näin on myös pakolaisten keskuudessa.

Kännykän levinneisyys Afrikassa on yksi mobiilimedian menestystarinoista, ja esimerkiksi Ugandassa yksi suosittu käyttösovellutus on pankkiasioiden hoitaminen kännykän avulla, ns. *Mobile Money*.

Pakolaisilla tähänkin käyttöön liittyy monta mutkaa. Sovelluksen käyttö ei olisi mikään ongelma, sillä jos omat taidot eivät riitä, aina on tarjolla nuoria miehiä ja naisia, jotka osaavat käyttää laitetta kuin laitetta.

– Kun ei ole rahaa jota siirrellä, kännykällä ei ole tällaista käyttöä, vastaa naispuolinen haastateltavani.

Pienikin lukutaito sen sijaan helpottaa perheen yhteydenpitoa ja monipuolistaa kännykän käyttöä. Yksi

haastateltavistani, pakolaisasutusalueella asuva monilapsisen perheen äiti on onnellinen siitä, että on oppinut kirjoittamaan. Nyt hänellä on mahdollisuus silloin tällöin lähettää tekstiviesti Kampalassa tilapäistyössä olevalle puolisolleen.

Sekä pakolaisasutusalueilla että kaupunkipakolaisten keskuudessa on paljon turvallisuusongelmia. Tällöin kännykkä voi toimia myös turvallisuuden lisääjänä. Jos saldoa on edes muutaman euron arvosta, sillä voi pyytää apua. Aina sitäkään ei ole, tai sitten ei ole kenttää. Silloin on turvaututtava vanhoihin keinoihin.

– Olen sopinut naapurin kanssa, että jos tarvitsen apua, koputan huoneistojemme välissä olevaa seinää. Näin naapurit tietävät tulla avuksi, jos huoneeseeni yritetään tunkeutua, kertoo Kongosta paennut yksin lastensa kanssa asuva nainen.

Kirjoittaja Mari Maasilta vietti kuusi kuukautta Ugandassa pakolaisnaisten mediasuhteeseen liittyvän postdoc-hankeensa takia. Hankkeen raportointi on edelleen käynnissä. Suomen Pakolaisavun vapaaehtoisena tiedottajana hän pääsi perehtymään pakolaisasutusalueiden ja kaupunkipakolaisten arkeen. Kuvissa näkyvät henkilöt ovat journalististen juttujen haastateltavia, eivät tutkimusta varten haastateltuja henkilöitä.

Tietokonetaidot

Eräs kongolaisten pakolaisten perustama järjestö on ottanut missiokseen pakolaisten tietokone- ja nettitaitojen lisäämisen. Ulospäin vajalta näyttävään rakennukseen Kisenyin slummissa Kampalassa piiloutuu neljä uudehkoa ja kolme todella vanhaa tietokonetta. Lisäksi on printteri.

Kenttätyöni aikana vain yksi koneista oli kytketty internetiin, mutta järjestön edustaja kuvailee, kuinka tarkoitus on saada johdot kulkemaan pitkin kattoa niin, että yhteys saadaan kaikkiin koneisiin. Vielä haastateltua tehdessäni johdot kuitenkin lojuivat paljaalla lattialla pölyn keskellä.

Järjestön tietokonekurssit kestävät kolme kuukautta, mutta jos kurssilainen tulee paikalle joka päivä, ja koneet ovat aina käytettävissä, eli sähkökatkoja ei ole, suunniteltu opetusaineisto saadaan käytyä läpi kuukaudessa. Tarjolla on kursseja, joilla harjoitellaan muun muassa Wordin, Accessin, Excelin ja PowerPointin käyttöä. Viimeisenä on vuorossa internetkurssi.

Missä pakolaiset taidot hankittuaan sitten surffailivat?

– Yleisintä on Facebookin ja sähköpostin käyttö. Lisäksi ihmiset hankkivat Googlen kautta tietoa koulutus- ja apurahamahdollisuuksista, kertovat kouluttajat.

Kansainvälisillä järjestöillä on olemassa järjestelmiä, joiden avulla pakolaisten on mahdollisuus etsiä kadonneita perheenjäseniään. Kongolaisen pakolaisjärjestön edustaja kuitenkin epäilee järjestelmien hyötyä. Hänen mukaansa pakolaiset suhtautuvat kaikenlaiseen viranomaisapuun sukulaisten jäljityksessä melko epäileväisesti. He eivät halua viranomaisten tietävän, että heillä mahdollisesti on sukulaisia Kongossa, koska eivät halua tulla palautetuiksi sinne.

Monet sanovat YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:lle, että sukulaisia ei ole, ja että he pitävät näihin yhteyttä vain epävirallisesti. Oman järjestön koneilta yhteyksiä sen sijaan voidaan ylläpitää, sillä järjestöä pidetään epävirallisena ja luotettavana tahona, joka ei vuoda tietoja UNHCR:lle.

Pakolaiset tulevat kursseille enimmäkseen siksi, että he tarvitsevat tietokonetaitoja saadakseen työpaikan. Kurssit valmentavat heitä siis työnsaantiin sekä Ugandassa, kotimaassa että mahdollisissa kolmansissa maissa. Kurssilaisten joukossa on myös melko paljon naisia. Kouluttajan mukaan kurssilaiset ovat yleensä käyneet kotimaassaan riittävästi koulua voidakseen seurata tietokoneopetusta.

– Lukutaidottomat eivät välttämättä vielä ymmärrä, mikä koko internet yleensä on, toteaa yksi järjestön aktiiveista. ●

KAISAN PAULOISSA

A lussa oli viisi palloa, keppi ja pelipöytä. Tarinan mukaan pöydän äärellä kohtasivat venäläinen ja suomalainen, minkä seurauksena syntyi biljardin kuninkuuslajiksi kutsuttu nerokas Kaisa-peli. Mika Luoma-aho törmäsi Kaisaan lukiovuosinaan ja nyt hän on harrastanut lajia jo 25 vuotta.

– Huomasin heti lajin kättelyssä, että minulla on hyvä pallosilmä ja olen suhteellisen tarkka pussittaja ja luonteeltani hyökkäävä pelaaja. Paras saavutus urallani on joukkuehopea SM-kisoissa. Toki yksittäisissä peleissä olen voittanut muiden muassa vuoden 2010 maailmanmestarin ja muutamia Suomen mestareita, Mika sanoo.

Mika pitää Kaisaa esoteerisenä pelinä, toisin sanoen peliin liittyy paljon ainoastaan peliin vihkiytyneiden keskinäistä tietämystä, joka karttuu vuosien varrella. Mika antaakin ymmärtää, että kovin taisto peleissä käydään usein metatasolla hiljaisen tiedon varassa.

– Yksi Kaisan viehätöksistä onkin juuri siinä, että sitä voi pelata ja siinä voi olla hyvä monilla eri tavoilla. Toisin sanoen tiettyä arkkityypistä pelaajaa, jota kohti kaikki pyrkisivät, ei ole olemassa. Toiset ovat tarkkoja pussittajia, toiset riskin ottajia ja toiset taas hyviä riskien hallinnassa, Mika sanoo.

Pelivuosien karttuessa Mika on oppinut olemaan armollinen itseänsä kohtaan. On paradoksaalista, että kun peli ei ole hänelle enää yhtä tärkeä kuin nuoruusvuosina, niin hän kokee pelaavansa paremmin kuin aikaisemmin. Vuosien myötä itse peliä tärkeämmäksi ovat muodostuneet peliklubit eri puolilla Suomea. Siellä voi istua iltaa, tavata hyviä ystäviä ja peliä harrastavia loistavia persoonia.

– Tiedän toki, että hyvänä päivänä ja hyvällä pelillä voin voittaa jokaisen tässä maassa. Minun ei kuitenkaan tarvitse enää pyrkiä siihen, vaan voitto tulee jos se on tullakseen, Mika toteaa.

Mika korostaa myös kärsivällisyyttä, jota peli on hänelle opettanut. Koskaan ei pidä luovuttaa liian aikaisin. Joskus suurestakin tappioasemasta ja varmasta häviön tunteesta voi nousta vielä taidolla, tuurilla ja kärsivällisyydellä pelin voittajaksi.

– Kaisa on nerokas ja taktinen peli, joka kyllä palkitsee pelaajansa huolimatta siitä voittaako vai häviääkö pelin. Lopulliset pisteet Kaisassa laskeetaan vasta pelivuosien tuoman aseman ja kokemuksen kautta, pohtii Kaisaa Yrjö Matkaselän käsityönä tekemällä kepillä pelaava Mika Luoma-aho.

OLLI TIURANIEMI

kotisivu

MIKA LUOMA-AHO

Politiikkatieteiden yliopistonlehtori,
yhteiskuntatieteiden tiedekunta

kaisa.sbil.fi

Suomen biljardiliiton kotisivu

kunnallisklubi.nettisivu.org/

Mikan kotisali

ANNA-LEENA MUOTKA

SOTE-UUDISTUKSEN KUJANJUOKSU

Olemme saaneet seurata suomalaisittain outoa jännitysnäytelmää: kaatuuko vuosia valmisteltu sote-uudistus vai ei. Kaatuihan se kalkkiviivolla, mutta eteenpäin, kuten joku poliitikko tilannetta luonnehti. Se nousi välittömästi ja etenee ministeriön virkamiesten valmistelussa tulevaa valtioneuvostoa varten. Ovathan eri intressipiirit yksimielisiä siitä, että palvelut ovat uudistamisen tarpeessa.

Muodollisesti uudistus kaatui perustuslain tulkintaan. Kunnissa ilmeni suuren konsensuksen lisäksi huoli niiden vaikutusvallan ja kunnallisen demokratian kaventumisesta. Vaakakupeissa punnittiin yhtäältä perustuslain suojaamia kansalaisten perusoikeuksia hyviin ja toimiviin palveluihin ja toisaalta vastaavan suojan piirissä olevaa kuntien autonomiaa. Kuntien valtiomahti oli vahvempi, tosin kansalaisten demokratia-oikeuksiin puettuna.

Moni kysyikin, miten viisi sote-aluetta ja noin 19 tuotantoaluetta olisivat liian suuri askel uuteen, kun meillä jo nyt on viisi aluetta yliopistollisina erikoissairaanhoidopiireinä ja iso määrä muita sairaanhoidopiirejä. Kuinka pitkälle kansalaisdemokratia ulottuu niissä? Olisiko kansalaisille äänestämistä ensisijaisempaa saada joustavasti yhteen sovitettua perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelut ilman raja-aitoja? Vaarana nähdään, että uudistuksen viivästyminen ehtii tuottaa eri intressiryhmien valtapelejä oman edun tavoitteluun yhteisnäkemyksen sijasta.

Yliopistojen näkökulmasta lakiuudistuksessa oli selkeä valuvika, mikä on nyt mahdollista korjata. Lakiesityksessä ei tunnistettu sitä, että hyvät palvelut rakentuvat tutkitun tiedon, vahvan osaamisen ja toiminnan kehittämisen pohjalta. Nämä ovat myös tavoiteltavia säästöjä tuovat peruselementit. Laista puuttuivat sosiaalihuollon osaamista tuottava koulutus ja tutkimus sekä niiden valtionkorvaus, vaikka terveydenhuollon osalta säädökset sisältyivät lakiesitykseen. Jatkossa valmistelun aikapulaan ei voi enää vedota.

Uudistus tuottaa yliopistoille merkittäviä mahdollisuuksia. Tulevissa ratkaisuisissa on keskeistä, että niihin sisältyvät myös palveluita tukevat koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen rakenteet. Uudistustyö edellyttää sekä tulevaisuuden osaajia, tutkimustietoon perustuvaa toimintakultuuria ja työmenetelmiä että jatkuvaa kehittämistä. Vastaavasti yliopistot tarvitsevat elävän yhteyden käytäntöihin uudistuvien osaajien kouluttamiseksi ja relevantin tiedon tuottamiseksi. Tässä yhtälössä sekä palveluntuottajat että yliopistot voittavat.

Pohjois-Suomessa yhteiseen uudistamiseen on hyvät lähtökohdat. Lapissa vahvuutena on sosiaalialan yliopistollinen osaaminen ja Pohjois-Pohjanmaan alueella terveystieteiden. Lisäksi alueita yhdistää kehittämisrakenteena sosiaalialan osaamiskeskus Poske. Tilanne mahdollistaa hedelmällisen yhteistyön.

ANNELI POHJOLA Sosiaalityön professori, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

” Lakiuudistuksessa oli selkeä valuvika.

AINI LINJAKUMPU:

USKONNON VARJOT

Hengellinen väkivalta kristillisissä yhteisöissä

Vastapaino 2015

Lapin yliopiston politiikkatieteiden yliopistonlehtori Aini Linjakumpu on kirjoittanut uuden teoksen, jossa käsitellään hengellistä väkivaltaa uskonnollisissa liikkeissä. Linjakummun mukaan hengellinen väkivalta on henkistä tai fyysistä väkivaltaa, jota perustellaan hengellisistä lähtökohdista tai hengellisen yhteisön jäsenyydellä.

– Hengellinen väkivalta on usein hienovaraista, ja siitä on vaikea saada otetta. Uhrista väkivalta voi tuntua erityisen pahalta ja vaikealta, Linjakumpu sanoo.

Hengellisen väkivallan muodot voivat olla moninaisia jokapäiväiseen elämään kytkeytyviä ilmiöitä ja niiden vaikutukset ihmisten elämään voivat olla varsin dramaattisia.

– Esimerkiksi Jehovan todistajien oikeuskomiteat ja vanhoillislestadiolaisten hoitokokoukset sisältävät suuren mahdollisuuden hengellisen väkivallan ilmenemiseen, Linjakumpu sanoo.

Linjakummun mukaan hengellinen väkivalta on Suomessa merkittävä ongelma, jota ei ole saatu kitkettyä, eikä siihen ole haluttu edes tarttua.

Uskonnon varjot -teoksen lähtökohtana ovat vanhoillislestadiolaisen liikkeen ja Jehovan todistajien jäsenten kokemukset sekä liikkeiden käsitykset hengellisestä elämästä.

Tekijän kommentti:

Tieteelliset tutkimukset muodostavat usein jatkumon. Yhden tutkimuksen puitteissa harvoin saa sanottua kaikkea tarpeellista ja kiinnostavaa tutkittavasta ilmiöstä. Tutkimatta jääneet asiat muodostavatkin usein seuraavan tutkimuksen aiheen.

Näin on asia myös tutkimuksessani liittyen hengelliseen väkivaltaan. Aiempi, vuonna 2012 ilmestynyt tutkimus vanhoillislestadiolaisten hoitokokouksista toi esiin hengellisen väkivallan piirteitä liikkeen sisällä. Väkivallan tarkastelu jäi kuitenkin pintapuoliseksi, ja olikin selvää, että asiaan pitää palata.

Uskonnon varjot on tutkimus monille ihmiselle kipeästä ja vaikeasta asiasta. Tutkijan tehtävänä on tuoda ongelmallisia asioita esille, luoda ymmärrystä niiden suhteen ja näin antaa mahdollisuuksia asioiden muuttamiseksi.

Hengellisen väkivallan mekanismit ovat saaneet jatkua liian kauan monissa uskonnollisissa yhteisöissä. Yhteiskunnan tehtävä olisi vihdoin ottaa suurempi vastuu asiasta. Väkivaltaa ei voi hyväksyä edes uskonnon varjolla.

AINI LINJAKUMPU

Politiikkatieteiden yliopistonlehtori, Lapin yliopisto

Viestinnän tutkimus on haastava ala, jonka esiin nostonamat kysymykset vaativat erityisiä tutkimusmenetelmiä. Uusi media uudistuu, sisältää uusia sisällöntuotannon menetelmiä ja tavoitteita, eikä se ole täysin rinnasteinen vanhojen medioiden kanssa. Uusi media on myös kansainvälisempi kuin koskaan, mutta silti sitä on tarkasteltava paikalliselta – jopa hyperpaikallista – tasolta. Kirja keskittyy pääasiassa pohjoismaiseen mediaan, mutta siinä on kosketus myös laajemmalle alueelle: kirjan kirjoittajakaarti on kansainvälinen koelma professoreita, yliopistolehtoreita, tohtoriopiskelijoita ja tutkijoita Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Bangladeshista ja Kiinasta.

Integrated Media -teoksen tarkistettu painos sisältää uudistetun esipuheen sekä päivitetyt artikkelit. Tämä teoksen versio tullaan julkistamaan kaikille avoimena Open Access -julkaisuna uudessa Lapin yliopiston Lauda-tietokannassa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-310-983-4>

INTEGRATED MEDIA IN CHANGE

2., tarkistettu painos
Riitta Brusila, Ann-Kristin Juntti-Henriksson
& Hannu Vanhanen (toim.)
Lapland University Press, 2015
s.290, ISBN 978-952-310-984-1
www.ulapland.fi/lup

Professori Lassi Heinisen mukaan Pohjois-Atlantin turvallisuusarkkitehtuurissa on tapahtunut merkittävä siirtymä geostrategisesta ja sotilaallisesta turvallisuudesta laaja-alaiseen 'pehmeään' turvallisuuteen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Tästä huolimatta Pohjois-Atlanti omaa edelleen suuren strategisen ja geopoliittisen merkityksen alueellisesti ja maailmanlaajuisesti, mikä johtuu paljolti Arktisen alueen kasvavasta merkityksestä globaalitaloudessa ja maailmanpolitiikassa.

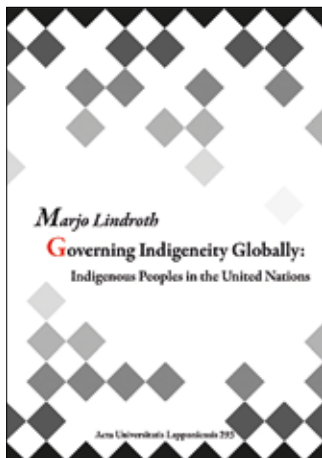
Heinisen lisäksi kirjassa kirjoittavat Maria Ackren, Sandra Balao, Rasmus Bertelsen, Michael Corgan, Valery Konyshev, Alexander Sergunin ja Gustav Petursson.

POHJOIS-ATLANTIN TURVALLISUUS JA SUVERENITEETTI

Lassi Heininen (toim.)
Security and Sovereignty in the North Atlantic.
Basingstoke: Palgrave Macmillan,
Palgrave Pivot, 2014

MARJO LINDROTH 20.3.2015

GOVERNING INDIGENEITY GLOBALLY: INDIGENOUS PEOPLES IN THE UNITED NATIONS

Alkuperäiskansojen kansainvälisessä tunnustamisessa on otettu huomattavia edistysaskeleita. Lisääntyneet osallistumismahdollisuudet ja oikeuksien tunnustaminen eivät kuitenkaan merkitse, että alkuperäiskansoja kohtaan käytettäisiin vähemmän valtaa.

Marjo Lindrothin väitöksen mukaan alkuperäiskansoihin kohdistuva valta ja hallinta ovat ottaneet aiempaa hienovaraisempia muotoja: Usein hyväksytyinä näyttäytyvillä ja alkuperäiskansojen asemaa parantavilla keinoilla on voimauttavista pyrkimyksistä huolimatta valtavaikutuksia, jotka itse asiassa mahdollistavat alkuperäiskansoja marginalisoivien prosessien jatkumisen.

Tutkimuksessa muun muassa osoitetaan, kuinka alkuperäiskansojen sisäänpääsy tiettyihin poliittisiin instituutioihin ja heidän oikeuksiensa tunnustaminen voivat olla osa hallintavallan taloudellista toimintaa. Niitä ei siis pitäisi nähdä osoituksena, että valtiot ovat tekemässä syvälisempää asennemuutosta alkuperäiskansojen suhteen.

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

TUULIKKI KESKITALO 10.4.2015

DEVELOPING A PEDAGOGICAL MODEL FOR SIMULATION-BASED HEALTHCARE EDUCATION

Simulaatio-opetus on vakiintunut osaksi terveydenhuoltoalan koulutusta ympäri maailman. Simulaatio-opetuksen on todettu olevan tehokasta, mutta pedagogisesti ei ole ollut selvää, milloin ja kuinka opetusta tulisi toteuttaa.

Väitöksessään Tuulikki Keskitalo kehitti uuden pedagogisen mallin simulaatioon perustuvan opetuksen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin tueksi. Mallissa yhdistyvät sosiokulttuurinen oppimisteoria, mielekkään oppimisen piirteet ja aikaisemmat alan tutkimukset kokonaisuudeksi, jota ei ole aiemmin esitetty.

Simulaatioperusteisessa opetuksessa tulisi Keskitalon mukaan kiinnittää huomiota opetuksen ja opiskelun tavoitesuuntautuvuuteen, itseohjautuvuuteen ja yksilöllisyyteen.

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

SIRKKA RÄISÄNEN-YLITALO 20.3.2015

”ME YHDESSÄ KASVAEN JA OPIEN – TUEMME JA VAHVISTAMME TOINEN TOISIAMME”

Sirkka Räisänen-Ylitalon väitöksessä tarkastellaan 4.–9. luokkalaisten oppilaiden käsityksiä sosiaalisesta hyvinvoinnista neljässä lappilaisessa yhtenäiskoulussa.

Tutkimuksen mukaan alaluokkalaisten poikien sosiaalinen hyvinvointi on tyttöjä heikompi. Oppilaat kaipaavat koulukavereiltaan myös enemmän tukea koulunkäynnin ongelma- ja kiusaamistilanteissa. Opettajilta oppilaat toivovat enemmän kannustusta ja arvostusta koulutyöskentelyyn sekä oppilaiden kuuntelua. Oppilaat haluaisivat myös osallistua itsenään koskevaan päätökseen tekoon.

Tyytyväisyys koulun ihmissuhteisiin ja kouluympäristön viihtyisyyteen on väitöksen mukaan yhteydessä kokemukseen koulunkäynnin sujumisesta.

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

Toimintasuunnitelma linjaa yhteiskunnallista vuorovaikutusta

Lapin yliopiston hallitus on hyväksynyt yliopiston toimintasuunnitelman vuodelle 2015. Suunnitelmassa esitetään kehittämistoimia muun muassa yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tehostamiseksi.

Yliopisto on käynnistänyt selvitystyön yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen vaikuttavuuden arvioimiseksi ja systemaattisen palautejärjestelmän kehittämiseksi. Sen kohteena ovat yhteistyökumppanit, joiden kanssa yliopisto on toteuttanut viime vuosina hanke pohjaista yhteistyötä koulutuksessa, tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa.

Yliopiston toimintaa ohjaavat Lapin yliopisto 2025 -strategia ja muut sisäiset toiminnanohjausasiakirjat. Visionsa mukaan Lapin yliopisto on vuonna 2025 selkeästi profiloitunut ja tunnustettu arktinen ja pohjoinen tiede- ja taideyliopisto. Kilpaillun tutkimusrahoituksen määrän kasvattaminen on yliopiston erityinen tavoite.

Lapin yliopiston toimintasuunnitelma vuodelle 2015: ulapland.fi/strategia

IRMA VARRIO

Osuuskunnat uutta työkuultuuria luomassa

Lapin ja Oulun yliopiston selvityksen mukaan korkeakoulutetut pitävät osuuskuntaa turvallisena yritysmuotona ja sen taloudellista riskiä pienenä. Yrittäjyyteen kasvattamisessa osuuskunta on oivallinen ympäristö.

Selvityksen mukaan osuuskunnilla on sosiaalinen tilaus aikana, jolloin korkeakoulutettujen työllistyminen vaikeutuu. Pätkätyöt, töiden ja opiskelijan liittymisen sekä yhdessä tekeminen ovat tulevaisuuden työn trendejä. Tähän valmentautuminen vaatisi, että osuuskuntamaista asiantuntijapalveluiden tuottamista kokeiltaisiin jo opiskeluvaiheessa. Samalla tuotaisiin yksin yrittämisen rinnalle yhdessä yrittämisen kulttuuria.

Lisätietoja: www.ulapland.fi/yrittajyys

Yhteistyötä lastensuojelutyön opetuksessa

Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu toteuttavat yhteistyönä Lastensuojelutyön ytimessä -opintokokonaisuuden vuosina 2015–2017. Kyseessä on valtakunnallisesti ainutlaatuinen korkeakoulujen opetuksen yhdistävä pilottihanke lastensuojelutyössä.

Opintokokonaisuuden tavoitteena on lastensuojelun ammatillisen osaamisen vahvistaminen sosionomi- ja sosiaalityöntekijäkoulutuksissa, minkä tarve on noussut viime vuosina esiin valtakunnallisissa selvityksissä.

Sociopolis-yhteistyörakenteessa toteutettava opintokokonaisuus pyrkii osaltaan vastaamaan sosiaalialan yhteiskunnallisiin ja ammatillisiin tarpeisiin, erityisesti osana paikallista ja kulttuurista toimintaympäristöä.

Opintokokonaisuuden aloitti tammikuussa yli 60 sosiaalityön opiskelijaa Lapin yliopistosta ja yli 30 sosionomiopiskelijaa Lapin ammattikorkeakoulusta.

Raportti arktisen alueen inhimillisestä kehityksestä

Pohjoismaiden ministerineuvosto on julkaissut uuden arktisen alueen inhimillistä kehitystä luotaavan raportin. Raportti käsittelee teemaa useista eri näkökulmista.

Yksi raportin päähavainnoista on, että alueella tapahtuvat ihmisten elämään vaikuttavat muutokset ovat koko ajan kiihtymässä, mistä seuraa alueen asukkaille jatkuvia haasteita.

Lapin yliopiston Arktisen keskuksen tutkimusprofessori Timo Koivuova on johtanut raportin oikeudellisen osuuden kirjoittamista ja tutkimusprofessori Bruce Forbes resurssienhallintaa koskevan osuuden kirjoittamista. Raportissa kirjoittaa useita kansainvälisiä ja suomalaisia asiantuntijoita.

Barentsin alueen mediaopas

Arktinen keskus on julkistanut verkossa Barentsin alueen mediaoppaan, joka palvelee journalisteja ja aiheesta kiinnostunutta suurta yleisöä.

Mediaopas sisältää muiden muassa perustiedot Barentsin alueen tiedotusvälineistä ja niiden yhteistyöverkostoista, tietoa Barentsin alueesta ja siellä toimimisesta sekä videokertomuksia toimittajien työskentelystä Barentsin alueella.

Arktisen keskuksen ylläpitämään mediaoppaaseen on koottu Barents Mediaosphere -projektin tuottamaa tietoa ja kokemuksia.

Mediaopas on luettavissa osoitteessa: www.barentsinfo.org/guide

Turvakodit auttavat tehokkaasti

Perheväkivaltaan tai sen uhkaan apua hakevat hyötyvät turvakotien palveluista. Palveluja käyttää silti vain hyvin pieni osa väkivaltaa kokeneista. Tiedot ilmenevät Lapin yliopiston professori, dosentti Merja Laitisen ja YTT Auli Ojurin tekemästä selvityksestä.

Keskeisimmäksi auttavaksi asiaksi haasteltavat nostivat sen, että turvakodissa työntekijät ovat läsnä koko ajan. Lisäksi haasteltavat arvostivat sitä, että turvakodin työntekijät auttoivat käytännön asioiden järjestelyissä. Myös lasten saama apu ja muilta saman kokeneilta saatu vertaistuki koettiin tärkeiksi.

Avun ulkopuolelle jää kuitenkin moni: Tietämättömyys väkivallan vaarallisuudesta, virheelliset käsitykset turvakodista ja ympäristön asenteet vaikuttavat siihen, että väkivaltaan ei haeta apua tai turvakotiin lähtemistä lykätään.

Ensi- ja turvakotien liiton turvakodeista hakee vuosittain apua keskimäärin 1 000 aikuista ja 1 100 lasta.

Turvakoti työnä -selvitys löytyy kokonaisuudessaan verkosta.

Täydennyskoulutusta naisjohtajille

Lapin yliopistossa käynnistyy toukokuussa kaksivuotinen, lappilaisille naisjohtajille ja -yrittäjille suunnattu eMBA-täydennyskoulutusohjelma, jossa yhdistyvät akateeminen tutkimustieto ja yritysmaailman kokemus.

Koulutusohjelma on tarkoitettu johtajille, asiantuntijoille ja yrittäjille, joilla on vankka kokemus organisaation kehittämisestä ja johtamisesta sekä esimiestyöstä. Koulutusohjelma antaa valmiuksia johtaa yritystä taloudellisissa muutoksissa sekä työkaluja tulokselliseen, hyvinvoinnin huomioivaan johtamiseen. Naisjohtajuuden näkökulma kulkee punaisena lankana koulutusohjelman läpi.

Kaksivuotiseen koulutusohjelmaan otetaan 17 henkilöä ja se käynnistyy toukokuussa 2015.

Opettajan pedagogisiin opintoihin runsaasti hakijoita

Opettajaksi päteväittäviin erillisiin opettajan pedagogisiin opintoihin jätettiin runsaasti hakemuksia. Opintoihin haki määräaikaan mennessä kaikkiaan 119 henkilöä, joista syksyllä alkaviin opintoihin valitaan yhteensä 35 opiskelijaa.

Kuudenkymmen opintopisteen laajuiset opinnot antavat pedagogisen kelpoisuuden koko koulutuskentälle: ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, aikuiskoulutuskeskusten, vapaan sivistystyön oppilaitosten sekä lukion ja peruskoulun opettajan tehtäviin.

Valinnan tulokset ilmoitetaan viimeistään maanantaina 21.5.2015 Lapin yliopiston virallisella ilmoitustaululla.

APURAHAT

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON APURAHAT

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt tämän vuoden apurahoja Lapin yliopiston opiskelijoille, alumneille ja tutkijoille yhteensä 119 000 euroa.

- Tait. kand. JUSSI-PEKKA AHONEN, tait. maisteri KALLE-PEKKA ALARE ja kuva-artsaani JULIA RIITIJOKI, sarjakuvaromaanin jatko-osien toteuttamiseen, yleisrahastosta 16 000 euroa.
- Tait. maisteri HANNA KANTO, taiteelliseen työskentelyyn, kolmiavuotisen apurahan ensimmäisen vuoden apuraha, yleisrahastosta 24 000 euroa.
- M. A. AFROJA KHANAM, kehitysprojekteista ja ilmastonmuutoksesta johtuvaa pakkomuuttoa ja siirtolaisuutta Bangladeshissa käsittelevään väitöskirjatyöhön, Paavo Koskisen rahastosta 24 000 euroa.
- Yhteiskuntat. maisteri SANNA KYRÄ, pienyritysten tulevaisuustyöskentelyä käsittelevään väitöskirjatyöhön, Vieno ja Reino A. Kivekkään rahastosta 24 000 euroa.
- Graafinen suunnittelija KASPER PELTONEN ja kuva-artsaani HENRI SUHONEN, Pelillisen hahmosuunnittelun perusteet -työpajan järjestämiseen, yleisrahastosta 3 000 euroa.
- Kasvatust. maisteri MARI SALMELA, laudaturylioppilaiden voimavaroja ja vahvuuksia käsittelevään väitöskirjatyöhön, Godenhjelm-puolisoiden naissivistysrahastosta 24 000 euroa.
- Yhteiskuntat. tohtori SANNA VALKONEN ja työryhmä, Etnisten suhteiden ja muuttoliikkeen tutkimuksen päivien järjestämiseen, Annikki Orivuoren rahastosta 4 000 euroa.

Yhteisöllisyys poronhoidon voimavarana

Yhteisöllisyys poronhoidon muutoksen voimavarana -tutkimushankkeen tavoitteena on selvittää, miten poronhoidon piirissä tapahtuvat muutokset vaikuttavat yhteisöllisyyteen. Selvityksen kohteena on muun muassa se, mitä mahdollisuuksia uudenlaiset yhteisöllisyyden muodot ja tavat voisivat tuoda poronhoidolle, jotta elinkeino selviytyisi tulevaisuuden mukanaan tuomista haasteista.

Tutkimusta varten haastatellaan poronhoitoa harjoittavia henkilöitä, perheitä ja paliskuntien poroisäntiä. Maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa käynnistyneelle tutkimushankkeelle 174 000 euron rahoituksen. Kolmivuotinen tutkimus toteutetaan sosiaalityön oppiaineessa vuosina 2015–2018. Tutkimushankkeen johtajana toimii professori Anneli Pohjola ja ohjaajana yliopistonlehtori Marjo Romakkaniemi.

ILONA METTÄINEN

KIDE-lehti nyt myös Facebookissa

Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti KIDE löytyy nyt myös Facebookista. Uudella sivulla avataan Kide-lehden tekoprosessia ja esitellään tekijöitä lehden takana. Sivun kautta lukijat voivat lähettää myös palautetta ja juttuvinkkejä sekä osallistua lehdentekoon.

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Kide-lehti esittelee muun muassa Lapin yliopiston tutkimusta, opetusta ja mielenkiintoisia henkilöitä. Kide osallistuu korkeakoulu- ja yhteiskuntapoliittiseen keskusteluun sekä toimii linkkinä yliopiston ja sen sidosryhmien välillä.

www.facebook.com/kidelehti

Saisiko olla ympäristökonfliktisoppaa? -hanke käynnistyi

Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa alkoi helmikuun alussa Koneen Säätiön rahoittama yksivuotinen Saisiko olla ympäristökonfliktisoppaa? -hanke, joka syvennyy ympäristöoikeudelliseen sovitteluun.

Parhaimmillaan sovittelun avulla voidaan ehkäistä ennakoita ympäristökonfliktien syntyä tai lyhentää konfliktitilanteiden kestoja. On myös mahdollista, että sovittelun avulla vältetään pitkiltä ja usein kaikkia osapuolia turhauttavilta oikeusprosesseilta.

Lapin yliopiston koordinoima Saisiko olla ympäristökonfliktisoppaa? -hanke selvittää, mistä ympäristöoikeudellisessa sovittelussa on kyse tieteen näkökulmasta ja voisiko se toimia käytännön tilanteessa.

Hankkeen projektipäällikkönä toimii tutkijatohtori Leena Heinämäki Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa.

Rahoitusta lennokkien tutkimiseen

Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta ja Geologian tutkimuskeskus ovat saaneet Tekesin rahoituksen miehittämättömien ilma-alusten eli lennokkien tutkimiseen. Tutkimushankkeessa luodaan edellytyksiä lennokkien käyttämiseksi malminetsinnässä ja kaivostoiminnan valvonnassa.

Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta vastaa hankkeessa lennokkien sääntelyn selvittämisestä. Selvitystyö kuuluu tiedekunnassa toimivan ilmailu- ja avaruus oikeuden instituutin toimialaan. Geologian tutkimuskeskus toteuttaa vertailuanalyysin lennokki- ja mittateknologiasta, selvittää käyttäjien tarpeet sekä suorittaa kenttätestit lennokkien ja erilaisten mittausmenetelmien yhteensopivuudesta.

Hankkeen vastuuhenkilönä Lapin yliopiston osalta toimii kansainvälisen oikeuden professori, ilmailu- ja avaruus oikeuden instituutin johtaja Lotta Viikari. Tutkimuksen käytännön toteutuksesta vastaa tutkija Mikko Huttunen.

Kaksivuotiseen hankkeeseen osallistuu tutkimuslaitosten ohella paikallisia Pk-yrityksiä sekä malminetsintä- ja kaivosyhtiötä, ja sen kokonaisrahoitus on noin 380 000 euroa.

Vuosipäiväjuhlassa palkittuja

Rehtorin palkinto myönnettiin professori JUHA PERTTULALLE. Perttula on toiminut Lapin yliopiston sosiaalityön laitoksella psykologian professuurin hoitajana yhtäjaksoisesti vuodesta 1997 lähtien.

Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan dekaanina Perttula toimi vuosina 2006–2014. Hänen johdolla tiedekunta kasvoi maamme kahdeksan yliopistotasoisien yhteiskuntatieteellisen koulutusyksikön joukossa merkittäväksi toimijaksi ja Lapin yliopiston tiedekunnista suurimmaksi.

Perttulan johtamistavalle dekaanina on ollut omia tietoperustaisuus, johdonmukaisuus ja ihmisen ymmärtäminen.

Lapin yliopiston alumnitoimikunta valitsi Lapin yliopiston ensimmäiseksi Vuoden Alumniksi Rovaniemien hovioikeuden presidentti MARIANNE WAGNER-PRENNERIN.

Alumnitoimikunnan mukaan Wagner-Prenner on edesauttanut merkittävällä tavalla oikeustieteiden tiedekunnan opiskelijoita opintojen laatuun ja monipuolisuuteen liittyvissä kysymyksissä sekä ollut muutoinkin aktiivinen yhteistyön rakentaja yliopiston ja hovioikeuden välillä.

Marianne Wagner-Prenner aloitti opintonsa Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa samana vuonna, kun tiedekunta (silloinen osasto) perustettiin eli vuonna 1979. Hän on suorittanut Lapin yliopistossa oikeustieteen tohtorin tutkinnon vuonna 2000. Varatuomarin arvon hän on saanut vuonna 1986.

Lapin yliopiston ylioppilaskunta valitsi Vuoden Opettajaksi sosiologian professori MERJA KINNUNEN. Ylioppilaskunta luonnehtii Kinnusta innostavaksi opettajaksi, joka haluaa vilpittömästi auttaa jokaista opiskelijaa eteenpäin opinnoissaan. Valintaperusteluiden mukaan Kinnunen on aidosti kiinnostunut opintojen etenemisestä.

IRMA VARRIO

**REHTORIN
PALKINTO**
Juha Perttula

HELENA RÄNNÄLÄ

**VUODEN
ALUMNI**
Marianne
Wagner-Prenner

IRMA VARRIO

**VUODEN
OPETTAJA**
Merja Kinnunen

ANSIOMERKKEJÄ PITKÄÄN PALVELLEILLE

Lapin yliopiston vuosipäiväjuhlassa palkittiin pitkään palvelleita työntekijöitä.

Viiden työpäivän palkallisen vapaan tai vastaavan rahallisen korvauksen 35 vuoden palveluksesta sai hallintopäällikkö Markku Vartiainen.

Viiden työpäivän palkallisen vapaan tai vastaavan rahallisen korvauksen 30 vuoden palveluksesta saivat tiedonhallintasuunnittelija Tuula-Maija Piispanen, hankintasihteeri Pauli Rantakoko, lehtori Sinikka Koivurova, apulaisprofessori Mirva Lohiniva-Kerkelä, vararehtori Jukka Mäkelä, tietotekniikkapäällikkö Sakari Vaara, lehtori Seija Tuovila, hallintopäällikkö Tarmo Körkkö ja henkilöstösihteeri Vuokko Saarijärvi.

Kultaisen ansiomerkin 25 vuoden palveluksesta saivat hallintosihteeri Sirpa Hast-Uusitalo, lehtori Juha Heikkilä, toimitussihteeri Aila Huhtala, lehtori Anne Izadi, professori Juha Karhu, henkilöstöneuvoja Iina Karjalainen, av-asiantuntija Teuvo Piitsalo, koulutussihteeri Marja-Liisa Piittisjärvi, asiakaspalvelusihteeri Eija Ruokanen, kansainvälisten asioiden johtaja Outi Snellman, koulutus­päällikkö Seppo Särkkä, hallintosihteeri Leila Tauriainen, lehtori Ossi Vuorilampi, erikoissuunnittelija Mirja Väyrynen ja erikoistutkija Anna-Liisa Ylisirniö

Hopeisen ansiomerkin 20 vuoden palveluksesta saivat koulutussuunnittelija Helena Aho, yliopisto-opettaja Gabriel Chavez, professori Tuija Hautala-Hirvioja, lehtori Jukka Karppinen, professori Rauno Korhonen, koordinaattori Paula Niemelä, kirjasto­sihteeri Raija Paavola, amanuessi Anne-Marie Pekkala, kehittä­mispäällikkö Sirpa Purtilo-Nieminen, erikoistutkija Osmo Rätti, lehtori Sinikka Sivula-Chavez, yliopistonlehtori Pia Skaffari, yliopistonlehtori Leena Suopajarvi, palvelupäällikkö Merija Timonen, viestintä­päällikkö Olli Tiuraniemi, opintopäällikkö Maija-Sisko Tuomaala ja kirjanpitäjä Pirjo Uusitalo.

Pronssisen ansiomerkin 15 vuoden palveluksesta saivat pää­tuottaja Nicolas Gunslay, informaatikko Liisa Hallikainen, yliopisto­opettaja Ville Jakkula, taloussuunnittelija Eila Kela, hankesihteeri Tarja Koski, yliopistonlehtori Jari Lindh, it-suunnittelija Pentti Rito­la, yliopisto-opettaja Toivo Salonen, tietopalvelusihteeri Timo Sel­kälä, koulutus­päällikkö Janette Tolppi, suunnittelija Riikka Uskelin, av-asiantuntija Anne Uusitalo ja toimitussihteeri Tuula Vesterlund.

NIMITYKSIÄ

ANNA-LEENA MUOTKA

**Antti
Syväjärvi**

Yhteiskuntatieteiden
tiedekunnan
dekaaniksi

Lapin yliopiston rehtori Mauri Ylä-Kotola on nimittänyt hallintotieteiden tohtori, filosofian tohtori Antti Syväjärven Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan dekaaniksi ajalle 1.2.2015–31.12.2019.

Syväjärvi on suorittanut filosofian tohtorin tutkinnon Iso-Britanniassa Cardiffin yliopistossa 1998 ja hallintotieteiden tohtorin tutkinnon Lapin yliopistossa 2005.

Työurallaan Syväjärvi on toiminut useita vuosia ulkomaisissa yliopistoissa tutkijana ja opetustehtävissä. Lapin yliopiston palvelukseen hän tuli vuonna 2005. Professorin tehtävään hänet nimitettiin 2013.

ANNA-LEENA MUOTKA

**Petri
Koikkalainen**

Eurooppalaisen
tutkimusjärjestön
johtokuntaan

Akatemiatutkija, valtio-opin yliopistonlehtori Petri Koikkalainen on valittu eurooppalaisen politiikan tutkimuksen kattojärjestön ECPR:n (European Consortium for Political Research) johtokuntaan kuusivuotiskaudelle 2015–2020.

Yhteensä 12-jäseniseen johtokuntaan valittiin seitsemän uutta jäsentä. ECPR:n puheenjohtajana jatkaa Rudy Andeweg Leidenin yliopistosta Hollannista. Muut johtokunnan jäsenet ovat eri puolilta Eurooppaa. Aiemmin Suomesta johtokunnassa on toiminut tutkimusprofessori Niilo Kauppi.

**Tuija
Turunen**

Professoriksi
Lapin yliopistoon

**Timo
Aarrevaara**

Professoriksi
Lapin yliopistoon

**Paula
Kankaanpää**

Suomen
ympäristökeskukseen

Lapin yliopiston rehtori Mauri Ylä-Kotola on ottanut kasvatustieteen tohtori Tuija Turusen kasvatustieteen, erityisesti luokanopettajankoulutuksen professorin tehtävään Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekuntaan 1.8.2015 lukien.

Tuija Turunen on väitellyt kasvatustieteen tohtoriksi Lapin yliopistossa vuonna 2008 esiopetuksen opetussuunnitelmista.

Tuija Turunen on toiminut aikuiskouluttajana ja luokanopettajana vuodesta 1991 lähtien sekä yliopistotasoisena opettajana Lapin yliopistossa vuodesta 2003 lähtien. Vuosina 2010–2013 Turunen toimi tutkijatohtorina Charles Sturtin yliopistossa Australiassa.

Turusen tutkimus painottuu opettajan koulutuksen ohjattuun harjoitteluun, opettajankouluttajien ammatilliseen kehittämiseen, kasvatuksellisiin siirtyimiin sekä opetussuunnitelmatutkimukseen.

Lapin yliopiston rehtori Mauri Ylä-Kotola on ottanut valtiotieteiden tohtori, dosentti Timo Aarrevaaran hallintotieteen, erityisesti julkisjohtamisen, professorin tehtävään Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan 1.4.2015 lukien.

Timo Aarrevaara on suorittanut valtiotieteen tohtorin tutkinnon Helsingin yliopistossa vuonna 1998.

Aarrevaaralla on pitkä kokemus erilaisista tutkimus- ja opetustehtävistä Tampereen ja Helsingin yliopistossa. Professorin tehtävissä hän on toiminut vuodesta 2011 lähtien.

Timo Aarrevaaran tutkimus painottuu akateemisen opetus- ja tutkimustyön muutosten tutkimukseen.

Lapin yliopiston Arktisen keskuksen johtaja, professori Paula Kankaanpää on valittu Suomen ympäristökeskuksen Merikeskuksen uudeksi johtajaksi. Hän aloittaa tehtävässään elokuussa 2015.

Kankaanpää on toiminut Arktisen keskuksen johtajana vuodesta 2000. Lapin yliopiston vararehtorina hän on toiminut vuosina 2006–2009. Kankaanpää on ollut mukana lukuisissa kansallisissa ja kansainvälisissä tieteellisissä arktisen yhteistyön verkostoissa. Koulutukseltaan Kankaanpää on maantieteilijä, jonka väitöskirja liittyy merijäätutkimukseen.

**Susanna
Parikka**

Kirjastolain
uudistamista
pohtivaan työryhmään

Ensimmäiset lappilaiset matkailualumnit

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti (MTI) on valinnut restonomi Samuli Heiskalan ja matkailuasiantuntija Satu Luiron ensimmäisiksi lappilaisiksi matkailualumneiksi. Heiskala on valmistunut restonomiksi Lapin ammattikorkeakoulusta vuonna 2012 ja Luiri maisteriksi Lapin yliopistosta vuonna 2001. Heiskala työskentelee Restelillä ja Luiri Lapin Liitossa. Vuoden 2015 lappilaiset matkailualumnit palkittiin RESTO-tietotaitokilpailujen yhteydessä järjestetyillä kollegatreffeillä tiedekeskus Pilkkeessä huhtikuussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus kirjastolain ja siihen liittyvän lainsäädännön uudistamisesta. Pohjois-Suomesta työryhmään on nimetty kirjastonjohtaja Susanna Parikka Lapin korkeakoulukirjastosta.

Työryhmän tulee laatia esitys kirjastolain muuttamiseksi toimikaudella 23.2.2015–29.2.2016. Työryhmän puheenjohtajana toimii kulttuuriasiainneuvos Hannu Sulin. Työryhmään kuuluu puheenjohtajan lisäksi 12 henkilöä.

hiutaleita

LOTTA VIKARI

Kansainvälisen oikeuden professori
Ilmailu- ja avaruusoikeuden instituutin johtaja
Oikeustieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

” Epämukavuusalueella toimiminen kehittää ja kasvattaa.

ANNA-LEENA MIUTKA

PIENTÄ KIHELMÖINTIÄ

” Pieni kihelmöinti iholla kertoo tuotteen tehosta”. Markettista napatun turvenaamiopaketin tekstejä tuli vilkaistua siinä vaiheessa, kun huulet alkoivat puutua. Toki ohjeissa myös kehoitettiin välttämään silmänympärysihoa ja suuta.

On sellaisiakin aineita, joiden joutuessa silmiin tai suuhun käsketään huuhdella runsaalla vedellä. Joskus potilasta taas päinvas-toin ei saa juottaa. Vakavimmissa tilanteissa tulee hakeutua välit-tömästi lääkärin hoitoon. Joka tapauksessa ohjeet usein kannattaa lukea ennen käyttöä.

Toisaalta pieni kihelmöinti elämässä ei ole pahasta. Epämuka-vuusalueella toimiminen (kohtuullisessa määrin) tunnetusti kehit-tää ja kasvattaa. Tasapaksu tallaaminen ja tuttuun jumittaminen taas tylsyttää ja turruttaa.

Omassa tiedekunnassani erityistä kihelmöintiä parhaillaan ai-heuttaa tutkintorakenteen uudistaminen. Niin opiskelijat kuin opet-tajat ovat päässeet seikkailemaan uusille urille. En tiedä, onko juo-minen tai sen välttely vaikuttanut. Tietääkseni ainakaan lääkäriin ei tähän mennessä ole jouduttu turvautumaan. Uskomme pienessä paineessa syntyvään timanttiin.

Nyky-yliopistoa ylipäättään ei voi herjata ainakaan staattiseksi. Emme elä aivan kvartaalitaloudessa mutta ripeästi meiltä kuiten-kin odotetaan muutoksiin mukautumista. Päivitämme käyttöjärjes-telmäämme usein kirjaimellisesti päivittäin.

Toivotussa tahdissa pysyminen on toisille helpompaa. Toisaalta jähmeämmin pyörähtelevät välttyvät monelta riennolta, johon kut-suva kello on jo ehtinyt vaimentua vähemmän ketterän vasta oi-koessa jäseniään. Parhaimmillaan näin säästyvä aika mahdollistaa keskittymisen syvällisempää paneutumista vaativaan.

Tulosvastuu painaa, etenkin kun tulosta ei juuri koskaan tule riit-tämiin. Yliopistoissakin on ajettu hitaammin liikkuvia sivuraiteelle, jollei jopa hyysikän taakse. Tulostittareiden vaihtuessa voimme kuitenkin havahtua karuun todellisuuteen, jossa määrä ei korvaa-kaan laatua.

Turvenaamio lupaa poistaa ylimääräisiä epäpuhtauksia ja supistaa ihohuokosia. Tuntuvat supistukset ovat yleensä tarpeen myös uuden elämän synnyttämisessä, mutta sama ei välttämättä päde yliopis-tomaailmassa. Mieluummin hakisin vertauksen monipuolisen mik-robiston ja pieneliöstön tärkeydestä ihmiselimistön immuunipuo-lustukselle. Syväpuhdas ja hypertehokas on myös ultrahaavoittuva.

Näin vaalilauseiden kukkeimman kukoistuksen aikaan: monimuo-toisuuden puolesta monomaniaa vastaan. Ja ennen kaikkea kihel-möivää kevättä!

Kesäinfo

Toimipisteet ovat suljettuina seuraavasti:

Pöykkölän toimipiste 1.6. alkaen, Rotkon toimipiste 12.6. alkaen ja päärakennus 19.6.–9.8.2015.

Tarkemmat toimipistekohtaiset aukioloajat
sekä ravintoloiden aukioloajat osoitteesta www.ulpland.fi/kesa2015

KIRJASTOT

Pääkirjasto on kiinni 19.6.–9.8. välisen ajan.

Pääkirjasto on auki 1.–17. kesäkuuta ma 9–18,
ti–pe 9–16, la kiinni.

Torstaina 18. kesäkuuta kirjasto on avoinna 9–14.
10.–29. elokuuta kirjasto on avoinna ma 9–18,
ti–pe 9–16, la kiinni.

Arktisen keskuksen kirjasto on avoinna koko kesän
1.6.–31.8. ma–pe 10–15.

Torstaina 18.6. kirjasto on avoinna 10–14,
perjantaina 19.6. kirjasto on suljettu.

Kirjaston AMK-toimipisteiden (Jokiväylä, Minerva,
Terveys ja Kosmoskirjasto) kesäajat osoitteessa:
kirjasto.luc.fi, linkki Aukioloajat.

Eilan Puoti kiinni 19.6.–10.8. välisen ajan.

KESÄTENTTIPÄIVÄT

Kasvatustieteiden tiedekunta:

ma 15.6.2015, pe 31.7.2015, pe 21.8.2015.
Ilmoittautuminen viim. 27.5.2015.

Oikeustieteiden tiedekunta:

ma 15.6.2015, ma 3.8.2015, ma 24.8.2015.
Ilmoittautuminen viim. 1.6.2015.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta:

pe 12.6.2015, pe 7.8.2015, pe 28.8.2015.
Ilmoittautuminen viim. 29.5.2015.

Taiteiden tiedekunta:

ke 17.6.2015, to 6.8.2015, to 27.8.2015.
Ilmoittautuminen viim. 31.5.2015.

Yleisinä kesätenttipäivinä yliopistokampuksen
pääovet ovat auki ennen tentin alkua. Ilmoittau-
tuminen kaikkiin kesätentteihin WebOodissa.

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

PL 122 • 96101 ROVANIEMI

Sopimus 881414

*Lapin yliopisto
toivottaa
työntekijöilleen,
opiskelijoilleen ja
yhteistyökumppaneilleen
hyvää kevättä
ja kesää!*

TERVETULOA AVAJAISIIN!

Lapin yliopiston lukuvuoden 2015–16 avajaiset

7.9.2015 klo 12

Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi